

U K R A I N I A N

Basic Course

Volume X

Lessons 71 - 78

January 1956

Army Language School
Presidio of Monterey, California

LESSON SEVENTY ONE.

PART I.

DIALOGUE.

- A./Heard that you yesterday rode onto hunting./
B./If so to-hunt, then better not to-ride.
 All hunters done-rode self-together in-morning in marvelous mood, but done-rode-apart-self in-evening in bad./
- A./What with you occurred (happened)?/
B./Will-get-related to you everything according-to order. All collected-self to me at fifth hour./
- A./And whither you done-started-riding to-hunt?/
B./Into black ravine. There always much different game./
- A./Know. My uncle pretty-often hunts there./
B./Done-as-far-as-rode we thither in half-hour. Left horses on forest-edge and selves done-started-going into bushes into self thicket./
- A./Well and how-many hares (you)-done-killed?/
B./Done-killed two hares, one fox and one wild goat./
- A./Whether some-one out-of you had with self hunting hound (dog)?/
B./Two out-of us had with self hunting dogs./
- A./Well, and why after-all in (of)-you spoiled-self mood?/
B./Happened unpleasant thing. Almost in end of-hunting one out-of us noticed some kind movement in bushes and fired./
- A. I heard that you went hunting yesterday.
B. If that's hunting, it's better not to go at all. In the morning all the hunters gathered together in excellent spirits, but in the evening they were feeling pretty low when they went home.
- A. What happened?
B. I'll tell you everything just as it happened. Everybody was at my place at 5 (A.M.).
- A. And where did you go hunting?
B. We went to Chorniy Yar. You always have plenty of game over there.
- A. I know. My uncle hunts there quite often.
B. We got there in half an hour. We left the horses at the edge of the woods and went in among the bushes; right into the very thicket.
- A. Well, how many rabbits did you kill?
B. We killed two rabbits, a fox and a deer.
- A. Did any of you have dogs along?
B. Two of us did.
- A. Well, what was it that spoiled your mood?
B. Oh, a very unpleasant thing happened. When the hunt was almost over, one of us noticed some movement in the bushes and fired.

ЧАСТИНА I.

ДІАЛОГ.

- А. Чув, що ви вчора їздили на полювання.
Б. Якщо так полювати, то ліпше не їздити. Всі мисливці з'їхалися вранці в чудовому настрої, а роз'їхалися увічері в поганому.
- А. Що з вами трапилося /сталося/?
Б. Розкажу вам все по порядку. Всі зібралися до мене о п'ятій годині.
- А. І куди ви поїхали полювати?
Б. В Чорний яр. Там завжди багато різної дичини.
- А. Знаю. Мій дядько частенько полює там.
Б. Доїхали ми туди за півгодини. Залишили коней на узліссі, а самі пішли в кущі, в саму гущавину.
- А. Ну, і скільки зайців убили?
Б. Вбили двох зайців, одну лисицю і одну дінку козу,
- А. Чи хто-небудь із вас мав із собою мисливського пса /собаку/?
Б. Двобе з нас мали з собою мисливських псів.
- А. Ну, і чому ж у вас зіпсувався настрій?
Б. Трапилася неприємна річ. Маже в кінці полювання один із нас помітив якийсь рух у кущах і вистрілив.

A./And killed.../

B./Cow! Now will-be very
unpleasant affair./

A./This bad. Similar story
happened with me (of)-
past (of)-year./
B./Also killed cow?

A.No. I done-started-going
onto swamp to-hunt onto
wild ducks./

B./And what happened on
swamp?/

A./In-place (of)-wild (of)-
ducks I killed five (of)-
domestic./

B./And needed to-done-pay
to-master for harm?/

A./Certainly that so. And
besides that me still
(they)-done-called-put
into militia./

B./In (of)-you not was
permit onto hunting?/

A./Permit was, but I not
know that still not began-
self season of-hunting./

B./And now you more
not hunt?/

A./Not hunt. Even gun
sold./

A.And he killed...

B.A cow. Now the whole
affair will be very
unpleasant.

A.That's bad. Last year
pretty nearly the same
thing happened to me.
B.You mean you also
killed a cow?

A.No, I went to hunt ducks
in the swamps.

B.And what happened
there?

A.Instead of wild ducks
I killed five domestic
ducks.

B.And you had to pay the
owner for the loss?

A.Yes, of course. And
besides that I was
summoned to the police
station.

B.Didn't you have a
hunting license?

A.I had a license, but
I didn't know that the
hunting season hadn't
opened yet.

B.So now you don't
hunt any more?

A.No, I don't. I even
sold my gun.

А. І вбив...

Б. Корову! Тепер буде дуже неприємна справа.

А. Це погано. Подібна історія трапилася зі мною минулого року.

Б. Також убили корову?

А. Ні. Я пішов на болото полювати на диких качок.

Б. І що сталося на болоті?

А. Замість диких качок, я вбив п'ять свійських.

Б. І мусили заплатити господареві за шкоду?

А. Певно, що так. А крім того, мене ще викликали в міліцію.

Б. У вас не було дозволу на полювання?

А. Дозвіл був, але я не знат, що не почався сезон полювання.

Б. І тепер ви більше не полюсте?

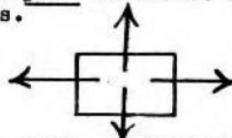
А. Не полюю. Навіть рушницю продав.

P A R T II.

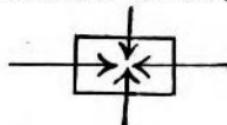
GRAMMAR.

Par.1. Prefixes pos- and a(c),a- with verbs of motion.

The prefix pos- indicates motion spreading in various directions.

The prefix a(c), a- indicates (beside its previously mentioned meaning - 1-motion down or up, 2-motion to some place and back) gathering at a given place, or coming from different directions to one place.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

ходити іти

Imperfective: Perfective:

розходиться / разійтись
/to go apart
to scatter
to disperse
to leave /

сходиться / зійтись

/to gather together
to collect
to come /

Гості зійшлися о сьомій
годині й разійшлися о
дев'ятій.

The guests gathered at
seven o'clock and left
at nine.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

ї́здити

ї́хати

Imperfective: Perfective:

роз'ї́жджатись роз'ї́хатись

/to go apart to
to disperse
to leave /

з'ї́жджатись з'ї́хатись

/to gather
to collect
to come /

Фільм скінчився і люди
швидко роз'їхалися.

The film ended and the
people left quickly.

Коли в клубі буває
концерт, з'їжджається
багато людей.

When there is a concert
at the club, there are
always a lot of people.
(....there always comes
a lot of people.)

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

бігати

бігти

Imperfective:

розвідгáтись

Perfective:

розбігтись

/to run apart
to scatter quickly
to disperse rapidly/

збігáтись

збігтись

/to run together
to gather quickly
to come running /

Діти розбіглися в різні
боки.

The children scattered
in all directions.

Літи збіглися до класу.

The children quickly
came running to class.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

літати

летіти

Imperfective:

розлітатись

Perfective:

розлетітись

/to fly in all directions
to scatter in flight /

злітатись

зметітись

/to fly together
to fly to one place
to come flying /

На плоші сиділо багато
птахів. Коли до них
підійшов чоловік, вони
разлетілися.

There were a lot of birds
sitting in the square.
When a man approached them,
they scattered.

Влітку птахи злітаються
до лісу.

In the summer time all the
birds come flying to the
woods.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

носити

нести

Imperfective:

розносити

Perfective:

роznести

/to carry in different directions
to distribute
to deliver /

зносити

знести

/to carry together
to bring /

О п'ятій годині хлопці
розносять, газети по
всюбому місту.

At five o'clock the boys
deliver papers all over
town.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

возіти

везти

Imperfective: Perfective:

розвозити

розвезти

/to deliver
to distribute/

звозити

звезти

/to haul together
to take
to bring /

Мій сусід працює у
Борденса. Щоранку він
розвозить молоком.

My neighbor works at Borden's.
Every morning he delivers
milk.

За містом є місце, куди
звозять старі авта.

Outside of town there is
a place where they bring
old automobiles.

Imperfectives:

Indefinite: Definite:

водити

вести

Imperfective: Perfective:

розводити

розвести

/to lead apart
to cultivate /

зводити

звести

/to bring together/

Директор розводить нових
учнів по класах.

The principal takes the
new pupils to their classes.

Вихователька звела всіх
дітей до однієї кімнати.

The lady teacher brought
all the students to one
class.

Par.2. Prefixes поз- and з(с),з- with non-motion verbs.

1. Prefix поз- with non-motion verbs denotes: development, division into smaller portions, spreading in various directions.
2. Prefix з(с),з- denotes: collection, combination.

These two prefixes are antonyms.

Basic imperfective:

класти

Perfective:

розкласти

Imperfective:

розкладати

/to lay out
to spread out/

скласти

складати

/to gather together
to put together
to collect /

Мати розкладала всі речі
по місцях.

Mother laid all the things
in their (proper) places.

Складати всі свої
книжки до шафи.

Put all your things (together)
in the book-case.

Basic imperfective:

давати

Perfective:

роздати

Imperfective:

роздавати

/to distribute
to hand out
to issue /

здати

здавати

/to turn in
to hand in /

Сестра роздала всі цукерки
дітям.

The sister gave (handed out)
all the candy to the children.

Коли студенти кінчають
курс, вони здають всі
книжки до складу.

When the students complete
the course they turn in all
their books to the supply-room.

<u>Basic imperfective:</u>	<u>Perfective:</u>	<u>Imperfective:</u>
в'язати	розв'язати /to untie to solve /	розв'язувати /to tie together to tie up /
зв'язати	зв'язувати	

Розв'яжіть про мотузку і ви зможете відкрити пакунок.

Хлопець швидко розв'язав задачу.

Нам потрібна довга мотузка. Треба зв'язати ці два шматки мотузки.

<u>Basic imperfective:</u>	<u>Perfective:</u>	<u>Imperfective:</u>
брати	розібрати /to take apart to disassemble /	роздирати
	зібрати	збирати /to collect to amass to gather to put together to assemble /

Коли я прийшов до бібліотеки, when I got to the library, там все більше не було українських книжок. Інші студенти розібрали їх. there were no more Ukrainian books. Other students had taken them.

Розберіть гвинтівку і почистіть . Disassemble the rifle and clean it.

Вже серпень. Селяни збирають
хліб на полях.

It's August already.
The villagers are gathering grain in the fields.

Basic imperfective:
кидати

Perfective:
розкидати

/to scatter
to throw apart
to toss in all directions
to throw around /

складати складати

/to throw together/

Діти, розкидали речі по
підлозі.

The children have thrown
things around the room.

Скидайте картоплю в цей
кошик.

Throw the potatoes into
this basket.

Basic imperfective:
бити

Perfective:
розбити

/to break
to smash/

збити збивати

/to nail together/

Хлопці розбили вікно.

The boys broke a window.

Батько збив великий стіл
з нових дощок.

Father made (nailed
together) a large table
out of the new boards.

В 1945 році американські
війська розбили німецьку
армію.

In 1945 the American
troops smashed the
German army.

The following non-motion verbs prefixed by поз- are very often used:

<u>Basic imperfective:</u>	<u>Perfective:</u>	<u>Imperfective:</u>
стáвiti	розстáвiti /to place around to arrange to distribute/	розставляти
різати	розрізати /to cut up to cut /	рорізувати
пилáти	розпилáти /to saw (apart)/	розпилювати
казáти	розказáти /to tell to relate to recount/	рорказувати
Офіціант розставил на столі тарілки і розіклав ложки, ножі і відлітки.	The waiter set the plates on the table and laid spoons, knives and forks.	
Я розрізав собі палець.	I cut my finger.	
Хлóпці разпилювали дошку.	The fellows were sawing a board.	
Мáти розказáла дíтям гарне оповíдання.	The mother told the children an interesting story.	

Par.3. The conjunction то.

The English "if then" is rendered by "якщо'...то" in Ukrainian. "Then" in the meaning of "in that case" is rendered by то in Ukrainian.

Якщо так полювати, то
ліпше не ходити на
полювання.

If this is the way
one is to hunt, then
it's better not to go
hunting at all.

"Я хочу їхати до міста,
але погода дуже поганя!"
"Ну, то не йдьте".

"I want to go to town,
but the weather is awful."
"Then don't go."

Par.4. The words схожий and подібний.

The word схожий (similar to) is followed by the preposition на while the word подібний (like) is followed by the preposition до:

Він схожий на свого батька.
Він подібний до свого батька.

)
He looks like
his father.

Par.5. Time constructions with за.

To express the amount of time it takes to accomplish something за + Acc. (of the numeral) is used.

Він зробив це за дві години.

He did this in 2 hours.
It took him 2 hours
to do this.

The word півгодини means half-an-hour.
It consists of пів (half) + години (the genitive of година).

Вона закінчила роботу за півгодини.

She finished the work
in half an hour.

Par.6. The word поляюти.

The word поляюти (to hunt) is followed by the preposition на + the Accusative case.

Вони поляють на зайців. They hunt rabbits.

Par.7. The word дозвіл followed by the preposition на.

The word дозвіл (permit) is often followed by the preposition на + the accusative case.

Вони мають дозвіл
на полягання. They have a hunting
permit.

P A R T III.

HOMEWORK.

Note: Do not make any notations in the text-book.

I. Translate into Ukrainian:

My uncle Paul Ivanovich is an old hunter. I often go hunting with him. We go out early in the morning. For lunch we take with us bread, ham, cheese, sausage and boiled eggs. We go to the swamp where there's a lot of game. I'll tell you how we went to the swamp yesterday. We got up with the sun, gathered everything we needed for hunting and cleaned the rifles. We put on our high boots and took warm coats along. This time we decided to go on foot. We left (went out) at five A.M. The dogs were with us. The road led through a thicket. The air was clear and fresh. We rested a little under a tall tree and then went on (further) straight in the direction of the swamp. Soon we saw the first duck. My uncle fired and killed it. After that several hares ran out of the shrubs. I also fired and killed one of them. You think of course I am a good hunter. You are mistaken. Once instead of a fox I killed a cow and had to pay for it. And another time I killed seven tame ducks instead of wild ones. I was then in a very bad mood. A similar thing also happened to my older brother. Now I'm sitting at home because the hunting season hasn't arrived yet.

II. Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1.шкода 2.половали на З.кінець 4.пес 5.півгодини 6.надіюся на
7.обіймає 8.обіймаються 9.одягає 10.одяглися

Translation and Conversation.

A.

Лев Качур був подібним до тих мисливців, що їх нема́ло можемо зустрінути ще й тепер. Це для них один селянін поставив на своєму поблі побруч дві великі картини: зайця й коробви. Під кожною картиною він написав, де коробва, а де зайць. Крім цього, на великій білій дошці селянін написав таку фразу: "Панове мисливці! Ви можете полювати на моєму поблі, але прошу пам'ятати, що тепер сезон тільки на зайців. Не робіть мені шкоди і не вбивайте моїх корів!" Такі мисливці звичайно одягають тяжкі високі чоботи, червоний піджак і кашкет, беруть рушницю й ніж і разом з мисливськими псами ходять по полях, лісах, гущавинах й болотах. Ніякої дичини воні не помітять, а коли й помітять, то не вб'ють. Коли ж до хати такого мисливця з'їдуться гости, він не дасть їм і слова сказати: все розповідає свої мисливські історії.

Минулого тижня з Качуром сталася така смішна історія, що після цього він, напевно, вже не буде багато говорити про своє полювання. В суботу, як і завжди, він пішов на полювання. В тих місцях, де він ходив, було багато диких качок і зайців, а інколи зустрічалися навіть лисиці й дикий козел. Наш мисливець стріляв кілька разів і ніяк не міг нічого вбити. Дружина ж він пообіцяла, що обов'язково принесе на неділю свіжу дику качку. І він справді приніс, навіть не одну, а дві. Дружина була дуже рада: "Тепер я бачу, що ти спрavedливий мисливець," - сказала вона. Тільки на кухні, коли почала

готувати обід з диких качок, на їхніх ногах вона побачила
шматок паперу. На папері вона прочитала: "М'ясна крамниця Омель-
ана лебедя. Ціна 40 крб."

B.

Translate the following sentences:

1. The guests left (went apart) late at night.
2. When everybody had gathered the teacher began the lesson.
3. The children threw the books all around the room.
4. The teacher distributed magazines to the students.
5. Who broke the lamp?
6. They scattered all my papers.
7. Do you know that they are separated?*
8. They used to meet every month.
9. They left immediately.
10. When they saw us they ran in all directions.
11. We used to meet very often.
12. There is a big swamp here (all)around this forest.
13. She is a wild woman.
14. I studied the history of America in a Ukrainian school.
15. Please, untie this string.
16. You have to tie these things together.
17. All hunters will gather in the forest tomorrow morning.

* Use "розійтися".

18. First we'll unpack our things and then we'll eat.
19. Gather all those things together and go to school.
20. In this village every farmer has one or two cows.
21. The hunting season ends on the 25th of September.
22. Tomorrow I'll buy a hunting rifle.
23. She is in a bad mood today.
24. Do you take a dog with you on a hunting trip?
25. I noticed her a long time ago.
26. These hunters only hunt wild ducks and hares.

СЛОВНИК - VOCABULARY

болото /с/ болота	swamp, marsh
гущавина /х/ гущавини	thicket
дикій, -а, -е, -і (Adj.)	wild
дичина /х/	game
засіць /ч/ зайці	hare
з'їхда́тися - з'їхати́ся (Inf.) to come together; to gather з'їхда́ється - з'їдеться (3rd p. Sng) on horse-back or з'їхда́ються - з'їдуться (3rd pers. Plur.) by vehicle	
історія /х/ історії	story, history
качка /х/ качки	duck
кінéць /ч/ кінци'	end
козá /х/ кози дíка козá	goat
корова /х/ корови	wild goat; deer; antelope
лисíця /х/ лисíці	cow
мисливець /ч/ мисливці	fox
мисливський, -а, -е, -і (Adj.) hunting	hunter
настрій /ч/ настрої	mood, spirits
пес /ч/ пси	hound, dog
півгодини	half-an-hour

подібний, -а, -е, -і (Adj.)	similar
половання /с/ половання	hunting
полювати (Inf.)	to hunt
полюю	
полюєш	
полює	
полюємо	
полюєте	
полють	
помічати - помітити(Inf.)	to notice
помічую	помічу
помічаш	помітиш
помічас	помітить
помічамо	помітимо
помічаете	помітите
помічають	помітять
роз'їжджатися-роз'їхатися	{ to go /drive, ride/ apart
роз'їжджається - роз'їхдається (3rd pers.Sing.)	/to go home/
роз'їжджаються - роз'їхдаються (3rd pers.Plur.)	
рушиця /х/ рушиці	gun, shot gun
свійський, -а, -е, -і (Adj.)	domestic /private/
сезон /ч/ сезони	season
убивати - у/в/бити (Inf.)	to kill
у/в/биваю	у/в/б'ю
у/в/биваєш	у/в/б'єш
у/в/биває	у/в/б'є
у/в/биваємо	у/в/б'ємо
у/в/биваєте	у/в/б'єте
у/в/бивають	у/в/б'ють
шкода /х/ шкоди	pity, harm, damage
<u>Idiomatic expressions.</u>	
У мене зіпсувається настрій.-	My spirits fell.
Я був (була) у поганому настрої.-	I was in a bad mood.
Один із нас.-	One of us.
Двое з нас.-	two of us.

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 72

P A R T I.

DIALOGUE.

Univershop (Universal Shop).
In department (of)-man (of)-
clothing.

DEPARTMENT STORE.
In the gentlemen's
clothing department.

BUYER:/Whether can I to-get-
tried-on this suit?/
SELLER:/Get-tried-on but
be kind quicker./

B./To-me seems-self sleeves
too narrow and short.
Under arms crowding./

S./This only seems. Suit
sits on you completely
well. And besides that
this color to-you to
face./

B./But collar lies entirely
badly, and buttons (of)-
various (of)-size./

S./Comrade, you choose suit
already half-an-hour. I
have still other buyers./

B./No, this suit to-me not
comes-up. According-to-
first he too expensive,
and according-to-second
this fashion (they)-
carried ten (of)-years
ago./

S./This your affair. In
(of)-us suits first-
class. For-example this
grey, or that brown.
First sort./

CUSTOMER: May I try this suit
on?

SALESMAN:Try it on but hurry
up about it.

C. It seems to me the sleeves
are too narrow and too
short. It pulls under
the arms.

S. It only seems that way.
The suit fits you just
perfectly. And besides
the color is just
right for your complec-
tion.

C. But the collar doesn't fit,
and the buttons are of
different sizes.

S. Comrade, you've been
choosing a suit for
half an hour already.
I have other customers,
too.

C. No, this suit doesn't
suit me. First of all,
it's too expensive and
secondly, they wore this
style ten years ago.

S. That's your business.
Our suits are first
class. For example,
this grey one or that
brown one. They're
first rate.

ЧАСТИНА I.

ДІАЛОГ.

УНІВЕРМАГ (УНІВЕРСАЛЬНИЙ МАГАЗИН).

У ВІДДІЛІ ЧОЛОВІЧОГО ОДЯГУ.

ПОКУПЕЦЬ: Чи можу я примірити цей костюм?

ПРОДАВЕЦЬ: Примірюйте, алé, будь лáска, швидше.

ПОКУПЕЦЬ: Менí здається, рукавá занáдто вузькí й корóткі. Під рукáми тýсне.

ПРОДАВЕЦЬ: Це тíльки здається. Костюм сидíть на вас цілком добре. А крім того, цей кóлір вам до лиця.

ПОКУПЕЦЬ: Алé кóмір (комірець) лежíть зовсім погáно, а гúдзики рíзного розmíру.

ПРОДАВЕЦЬ: Товаришу, ви вибираєте костюм уже пíвгодíни. Я маю ще інших покупцíв.

ПОКУПЕЦЬ: Нí, цей костюм менí не підходить. По-перше, він занáдто дорогíй, а по-другé, цей фасон носили дéсять рóків тому.

ПРОДАВЕЦЬ: Це вáша спрáва. У нас костюми першоряднí. Наприклад, цей сérий, або той корýчневий. Пéрший сорт!

ПОКУПЕЦЬ: Колір не має значення, але якість
мусить бути добра.

ПРОДАВЕЦЬ: Не крутіть мені голову. Ви берете
цей костюм чи ні?

ПОКУПЕЦЬ: Не беру. Не можу викидати грошей на вітер.
Чи ви продаєте тут взуття?

ПРОДАВЕЦЬ: Взуття знайдете на третьому поверсі.

ПОКУПЕЦЬ: А де продають чоловічі парасоблі (парасольки)?

ПРОДАВЕЦЬ: Парасоблі продаються на четвертому поверсі.

ПОКУПЕЦЬ: Скажіть, будь ласка, в якому відділі
продають завіски (фіранки)?

ПРОДАВЕЦЬ: Запитайте про це (в) завідувача відділу.

ПОКУПЕЦЬ: А де він?

ПРОДАВЕЦЬ: Мабуть у своєму кабінеті. Он там двірі
з написом "завідувач".

ПОКУПЕЦЬ: Чи в вашому магазині продається матерія на
костюми?

ПРОДАВЕЦЬ: На першому поверсі. Маємо великий
вибір різних матеріалів.

BUYER:/Color not has significance, but quality must be good./

SELLER:/Not twist to-me head. You take this suit whether not?/

B./Not take. Not can to-throw-out monies onto wind. Whether you sell foor-wear?/

S./Foot-wear will-done-find on third floor./

B./And where sell man's parasoles?/

S./Parasoles sell-self on fourth floor./

B./Say, be kind, in which department sell curtains (drapes)?/

S./Done-question about this in (of)-manager (of)-department./

B./And where he?/

S./Maybe in own office. Right-there there doors with inscription "manager"./

B./Whether in your store sells-self material onto suits?/

S./On first floor. Have large choice of-different (of)-materials./

CUSTOMER: The color doesn't make any difference, but the quality must be good.

SALESMAN: Don't get me mixed up. Do you take this suit or don't you?

C. No, I'm not taking it. I can't throw away my money to the winds. Do you sell shoes?

S. You'll find the shoe department on the third floor.

C. And do you sell umbrellas for men?

S. Umbrellas are sold on the fourth floor.

C. Tell me please, what department do they sell curtains in?

S. Ask the department manager about that.

C. And where's he?

S. He might be in his office. See those doors with the manager sign on them.

C. Do they sell yardage for suits in your store?

S. On the first floor. They have a large selection of different materials.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par.1. Prefix під- with non-motion verbs.

Prefix під- denotes action taking place under something at the foot of something, or limited or partial action.

<u>Basic imperfective</u>	<u>Perfective</u>	<u>Imperfective</u>
писати	підписати	підпишувати /to sign to subscribe/
класти	підкласти	підкладати /to lay under to put under/
ставити	підставити	підставляти /to stand under to place under/

Начальник підписав папери. The boss signed the papers.

Полковник підписав наказ. The colonel signed the order.

Солдати підклали міну під танк. The soldiers stuck a mine under the tank.

Par.2. Prefix про- with non-motion verbs.

Prefix про- denotes the action through (a certain time or space).

<u>Basic imperfective</u>	<u>Perfective</u>	<u>Imperfective</u>
жити	прожити	(проживати) (seldom used) /to live (through a period of time)/

<u>Basic imperfective</u>	<u>Perfective</u>	<u>Imperfective</u>
бути	пробути /to spend (time)/	(пробувати (very seldom used)
говорити	проговорити /to talk (for a period of time)/	(проговорювати (seldom used)
грати	програти	програвати /to play (for a period of time) to lose (to go through a cer- tain amount of money)/
бити	пробити /to puncture to beat through/	пробивати
різати	прорізати /to cut through/	прорізати

Ми вже прожили 6 місяців в Монтереї.

We've lived in Monterey for 6 months already.
/We already lived through in Monterey 6 months./

Мій брат пробув у мене тільки 3 дні.

My brother spent only three days with me.

Він приїхав пізно ввечері і ми проговорили всю ніч.

He came late in the evening and we talked all night.

Вчора я довго грав у карти. Я не помітив, як я програв три години.

Yesterday I played cards for a long time. I didn't notice how 3 hours went by.

Я нічого не виграв, але програв лише один долар.

I didn't win anything, but lost only one dollar.

Снард пробив стіну будинка. The shell made a hole in the wall of the building.

Коли я працював у майстерні й прорізав свій піджак. When I was working in the shop I cut a hole in my jacket.

Par.3. Prefix за- with non-motion verbs.

Prefix за- with non-motion verbs denotes beginning of action.

Imperfective

курити
to smoke

Після уро́ка студéнти вийшли в коридор і закурили.

говорити

to speak
to talk

Німець довго мовчав, але потім заговорив.

мовчати
to keep quiet
to keep silent

Коли в клас зайдов, полковник, всі студéнти раптом замовчали.

дзвонити
to ring

Уро́к кінчився. Задзвонив дзвінник і студéнти виїгли з класу.

Perfective

закурити
to start smoking

After the lesson the students came out in the corridor and started smoking.

заговорити

to start speaking
to start talking

The German kept quiet for a long time and then started talking.

замовчати
to become silent
to stop talking
to shut up

When the colonel entered the room all the students stopped talking.

задзвонити
to start ringing

The lesson was over, a bell started ringing and the students ran out of class.

Imperfective

співати

to sing

Діти підійшли до вікна
і заспівали колядку.

грати

to play

В клубі було недієваво.
Ме коли заграла музика,
всім стало весело.

кричати

to shout

to cry

Мати вдарила дитину.

Дитина голосно закричала.

Perfective

заспівати

to start singing

The children came up to
the window and started
singing a carol.

заграти

to start playing

It wasn't interesting at the
club. But when the music
started playing everyone
became gay.

закричати

to start shouting

to start crying

The mother hit the child.

The child started crying
loudly.Par.4. Prefixes від- and за- with non-motion verbs.Imperfective

{ відчиняти

to open

Perfective

відчинити

{ (door,window,
gates)

{ зачиняти

to close

зачинити

(door,window,
gates)Професор зачинив вікно
і відчинив двері.The professor closed the
window and opened the
doors.

Imperfective:

відмикати to unlock
замикати to lock

Я так замкнув автомобіль,
що не можу його тепер
відмикнути.

Perfective:

відімкнути
замкнути

I locked the car in such
a way that now I can't
unlock it.

відкривати to open
закривати to close

Всі студенти відкрили
книжки і почали читати.

відкрити
закрити

All the students opened
their books and began
reading.

Він закрив лицé рукáми.

He covered his face with
his hands.

відкручувати to unscrew
to loosen
закручувати to screw in
to tighten

Механік відкрутив ручку
від дверей авта.

The mechanic unscrewed the
handle from the car door.

Не закручуй кран так міцно,
я не можу відкрутити його.

Don't close the faucet so
tightly; I won't be able
to open it.

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

Ivan Hryhorowych is going to the department store. Today he has to buy all kinds of shoes (various footwear) and clothing for his family. There is a big selection of men's clothing in the men's department where he is going. A lot of customers come there every day. If you have enough free time you can choose and buy very fine things there. The quality of goods is very high and you never throw away your money (to the winds), if you buy in that store. They have fine suits, shirts, trousers, coats, neckties, belts, socks and linen in the clothing department. Ivan Hryhorovych is acquainted with the manager of this store, an educated and serious man. He always gives Ivan Hryhorovych good advice (as to) what kind of clothing it is best (better) to buy. Ivan Hryhorowych's wife often buys various fabrics there. She always says that the material is of very good quality. Yesterday, for example, she bought a pair of yellow curtains, a red umbrella, and green buttons for her new dress there. Ivan Hryhorovych saw her when she was trying this dress on and he told her that this dress fits (sits on) her very well and that the color of the dress suits her. The only thing he didn't like was the collar of the dress. He told her about that but she answered: "Don't turn my head. You

don't understand anything about (in) women's clothing."

II. Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1. рукава
2. фасон
3. пояснення
4. прощаюся
5. різниця
6. розлягаю
7. розлягається
8. тисне
9. цілуються
10. ясно

A.

Гаврило Швець мав досить дівний характер: все, що зробив хтось, а не він, бул б поганим. Правда, в селі Немирів не бул б другого такого чоловіка, що вмів робити так багато різних речей, як Гаврило. Про нього говорили, що він майстер на всі руки.^{*} І спрівді, влітку Гаврило звичайно працював на поля, а взимку влаштовував у хаті цілу майстерню. Робив столи, стільці, рами, бочки й колеса, різний залізний посуд, ключі до старих замків, в "язав"^{**} копики і сітки для риболовок, робив гребінці, а іноді навіть і чоботи. Не можна всього перерахувати, що він умів робити.

От поїхав одного разу наш Гаврило в місто Вінницю до універсального магазину, щоб купити собі черевики й костюм. В Немирові вибору не бул б, а те що бул б, бул б не таке, як він хотів. Зайдов до відділу чоловічого взуття і почав промірати та вибирати. Продавець хоче швидше з Гаврилом закінчити, бо інші покупці чекають, а Гаврило одні черевики оглядає і відрезує ж повертає, а другі берє. Вже й продавець утомився, але покажує свій ліпший крам, бо бачить, що покупець не звичайний, і, мабуть розуміє, що добре, а що погане. До кожної пари Гаврило щось обов'язково скаже: "Це гарні черевики, але старого фасону, а ці поганого кольору, а ті з недоброї шкіри... О, я знаю, який матеріал добрий, я сам колись чботи робив..." Мабуть півгодини або й цілу годину вибирав і нарешті вибрав. Заплатив гроши касирів і пішов шукати відділ верхньо-
"Jack-of-all-trades." ** wave or wattled

го бдягу. А тим часом продавець з відділу чоловічого взуття розповів про Гаврила своюму завідувачеві. Завідувач пішов до відділу верхнього бдягу і побачив, що Гаврило приміряє костюм за костюмом. І знову все йому щось не таке. В одному костюмі короткі рукави, в іншому малі й дуже світлі гудзики, третій з дешевої матерії, четвертий сидить на ньому погано, а п'ятий не до лиця. Тоді приходить до нього завідувач і каже: "Слухайте, чоловіче добрий, але ж ви ніде в цілому місті не знайдете ліпших костюмів. Це ж крам першого сорту. А якість які! І скажіть, будь ласка, чи ви ще довго цьому продавцю будете голову крутити?" "А ви, товариш, не турбуйтеся так про свого продавця і не кричіть, бо, по-перше, я для того й Гаврило, щоб крутити, а, по-друге, я добре бачу, який це крам, бо й сам колись чботи робив..."

B.

Translate the following sentences;

1. We'll sign it tomorrow.
2. I was signing those papers all day long.
3. Please, put a pillow under his head.
4. Place something under him, because the floor is wet.
5. Don't open the window; I'm cold.
6. They have founded (opened) a new university.
7. For three long years he was closing and opening this door.
8. He'll close his restaurant next week.
9. Did you lock your car?
10. Don't forget to lock your desk.

11. Don't worry, I'll lock it!
12. Don't throw out anything you may need.
13. What is the size (number) of your collar?
14. She has a pretty face.
15. There was a big sign hanging on the wall.
16. This suit fits me well.
17. May I try this overcoat on?
18. The quality of this material is very fine (high).
19. Who is the manager of this store?

СЛОВНИК - VOCABULARY

взутт ^і /с/	footwear, shoes
вибирати - вибрati (Inf.)	to take out, to choose,
вибираю виберу	to elect
вибираеш вибереш	
вибирає вибере	
вибираємо виберемо	
вибираєте виберете	
вибирають виберуть	
вибір /ч/	choice, selection
вибори (Pl.)	élections
викидати - викинути (Inf.)	to throw out
викидаю викину	
викидаеш викинеш	
викидає викине	
викидаємо викинемо	
викидаєте викинете	
викидають викинуть	
гудзик /ч/	button
гудзинки	
завідувач /ч/	manager, supervisor
завідувачі	
завіска /ш/	curtain
завіски	
хомір /комірць/ /ч/	collar
хоміри/комірці/	
крутити (Inf.)	to turn, to twist
кручу	
крутиш	
крутить	
крутимо	
крутите	
крутиять	
лице /с/	face
лиця	
матеріал /ч/	material, cloth
матеріали	

матéрія /ж/
матéрії cloth,fabric,material

нáпис /ч/
нáписи inscription, sign

парасóля /ж/ /парасóлька /ж/ umbrella, parasol
парасóлі парасóльки

покупéць /ч/
покупцí buyer, customer

примíрювати - примíрити(Inf.) to try on, to fit
примíрюю примíрю
примíрюеш примíриш
примíрює примíрить
примíрюємо примíримо
примíрюете примíрите
примíрюють примíрять

рукáв /ч/
рукава sleeve

сорт /ч/
сорти kind, sort

фасóн /ч/
фасони style, fashion

фíранка /ж/
фíранки drape, curtain

швидше more rapidly, quicker .

якíсть /ж/
якості quality

Костýм /сукня, пальто, піджáк,
штани/ сидить на менí /на вас, The suit /dress, coat,
на ньюи, на нíй/ добре /погáно/ - jacket, trousers, fits
me /you,him,her/ well
/doesn't fit.../

Цей кóлір вам/їй, йому/ до лицá - That's your (her,his)
color.

Ця рíч менí /нам, вам, їм/ не підхóдить- That thing
doesn't suit me
(us,you,them).

Викидáти грóбі на вíтер - To throw away money
/to the winds/.

N

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 73

P A R T I.

DIALOGUE.

A./Today, children, we anew will occupy-self (with)- arithmetic./

A.Children, today we'll take up arithmetic again.

B./Will to-be-untying problems?/

B.Will we be solving problems?

A./Yes. Will to-be-repeating arithmetical actions. Say to-me Peter, how-much will-be when we to two add five?/

A.Yes, we'll be reviewing arithmetical operations. Tell me, Peter, how much will five added to two be?

Peter:/Will-be seven. And now let Michael say how-much will-be when we to three add five?/

P.Seven. And now let Michael tell us how much will three added to five be?

Michael:/Will-be eight. And whether Olha knows how-much will-be if we from seven take-away three?/
Olha:/Will-be four. Let Maria say, how-much will-be from eight to-take-away four?/

M.That'll be eight. And does Olga know how much is seven less three?
O.Seven less three is four. Let's have Maria tell us how much is four subtracted from eight.

Maria: /Will-be four. And whether Ivan knows, how-much will-be from fifty to-take-away ten?/
Ivan:/Will-be forty./

M.Four. How about Ivan? Does he know how much fifty minus ten is?

I.That's forty.

A./Hear problem. I done-gave to-three (to-two, to-four, to-five, to-seven, to-eight) boys apiece two apples. How-many (of)-apples I done-gave-apart?/

A.Now listen to this problem. I gave three (2,4,5,7,8) boys two apples apiece. How many apples did I hand out?

B./I know. You handed out six (four,eight, ten, fourteen, sixteen) (of)-apples./

B.I know. You handed out six (4,8,10,14,16) apples.

ЧАСТИНА I.

ДІАЛОГ.

А. Сьогодні, діти, ми знову будемо займатися арифметикою.

Б. Будемо розв'язувати задачі?

А. Так. Будемо повторювати арифметичні дії. Скажі мені, Пётре, скільки буде, коли ми до двох додамо п'ять?

ПЕТРО: Буде сім. А тепер нехай Михаїло скаже, скільки буде, коли ми до трьох додамо п'ять.

МИХАЇЛО: Буде вісім. А чи Ольга знає, скільки буде, якщо ми від сімок (семи) віднімемо три?

ОЛЬГА: Буде чотири. Хай Марія скаже, скільки буде: від вісъмок (восьми) відняти чотири?

МАРІЯ: Буде чотири. А чи Іван знає, скільки буде від п'ятдесяті (п'ятдесятіх) відняти десять?

Іван: Буде сорок.

А. Слухайте задачу. Я дав трьом (двою, чотирьом, п'ятьом, сімом, вісъмом) хлопцям по два яблука.

Скільки яблук я роздав?

Б. Я знаю. Ви роздали шість (четири, вісім, десять, чотирнадцять, шістнадцять) яблук.

A./Second problem. In school (they)-done-gave-out to-fifty (to-seventy, to-eighty) pupils apieco three notebooks. How-many (of)-notebooks done-received pupils?/

B./Pupils done-received hundred fifty (two-hundred ten, two-hundred forty) (of)-notebooks./

A./Good. Say, Pavel, with how-many pupils I yesterday went to museum?/

B./You went to museum with two (with-three, with-four, with-five, with-seven, with-eight, with-nine, with-fifty) pupils./

A./Who knows, what calls-self by-from-hundred (by-percent)?/

B./I know. By-percent calls-self hundredth part of-some-kind number./

A./How-much earns your dad in (on) month?/

B./I not know how-much earns my dad separately, but both together -- dad and mom -- earn six-hundred of-karbovanetss./

A./To-what equal ten of-from-hundreds of-their pay for-work pay or earn-pay?/

B./Ten (of)-from-hundreds of-their (of)-earn-pay equal to-sixty (to)-karbovanetss./

A./Here's another problem. At school they gave fifty (70, 80) pupils 3 notebooks each. How many notebooks did the pupils get?

B./The pupils got 150 (210, 240) note books.

A. That's good. Tell me Paul, how many pupils went to the museum with me yesterday?

B. You went to the museum with 2 (3,4,5,7,8,9.50) pupils.

A. Who knows what a per cent is?

B. I know. A per cent is one one-hundredth of a number.

A. How much does your dad earn every month?

B. I don't know how much my dad earns by himself, but dad and mom together earn 600 rubles.

A. How much is ten per cent of their pay (wages, earnings)?

B. Ten percent of their pay is 60 rubles.

ЧАСТИНА I.

ДІАЛОГ.

А. Сьогодні, діти, ми знову будемо займатися арифметикою.

Б. Будемо розв'язувати задачі?

А. Так. Будемо повторювати арифметичні дії. Скажі мені, Пётре, скільки буде, коли ми до двох додамо п'ять?

ПЕТРО: Буде сім. А тепер нехай Михаїло скаже, скільки буде, коли ми до трьох додамо п'ять.

МИХАЇЛО: Буде вісім. А чи Ольга знає, скільки буде, якщо ми від сімох (семи) віднімемо три?

ОЛЬГА: Буде чотири. Хай Марія скаже, скільки буде: від вісімох (восьми) віднáти чотири?

МАРІЯ: Буде чотири. А чи Іван знає, скільки буде від п'ятдесяти (п'ятдесятъх) віднáти десять?

Іван: Буде сорок.

А. Слухайте задачу. Я дав трьом (двою, чотирьом, п'ятьом, сімою, вісімою) хлопцям по два яблука.

Скільки яблук я роздав?

Б. Я знаю. Ви роздали шість (четири, вісім, десять, чотирнадцять, шістнадцять) яблук.

A./Second problem. In school (they)-done-gave-out to-fifty (to-seventy, to-eighty) pupils apieco three notebooks. How-many (of)-notebooks done-received pupils?/

B./Pupils done-received hundred fifty (two-hundred ten, two-hundred forty) (of)-notebooks./

A./Good. Say, Pavel, with how-many pupils I yesterday went to museum?/

B./You went to museum with two (with-three, with-four, with-five, with-seven, with-eight, with-nine, with-fifty) pupils./

A./Who knows, what calls-self by-from-hundred (by-percent)?/

B./I know. By-percent calls-self hundredth part of-some-kind number./

A./How-much earns your dad in (on) month?/

B./I not know how-much earns my dad separately, but both together -- dad and mom -- earn six-hundred of-karbovanetss./

A./To-what equal ten of-from-hundreds of-their pay for-work pay or earn-pay?/

B./Ten (of)-from-hundreds of-their (of)-earn-pay equal to-sixty (to)-karbovanetss./

A./Here's another problem. At school they gave fifty (70, 80) pupils 3 notebooks each. How many notebooks did the pupils get?

B./The pupils got 150 (210, 240) note books.

A. That's good. Tell me Paul, how many pupils went to the museum with me yesterday?

B. You went to the museum with 2 (3,4,5,7,8,9.50) pupils.

A. Who knows what a per cent is?

B. I know. A per cent is one one-hundredth of a number.

A. How much does your dad earn every month?

B. I don't know how much my dad earns by himself, but dad and mom together earn 600 rubles.

A. How much is ten per cent of their pay (wages, earnings)?

B. Ten percent of their pay is 60 rubles.

- А. Друга задача. В школі видали п'ятдесятим (сімдесятим, вісімдесятим) учням по три зшитки. Скільки зшитків одержали учні?
- Б. Учні одержали сто п'ятдесят (двісті десять, двісті сорок) зшитків.
- А. Добре. Скажі, Павле, зі скількома учнями я вчора ходив до музею?
- Б. Ви ходили до музею з двома (трьома, чотирма, п'ятьма, сімома, вісімома, дев'ятьма, п'ятдесятма) учнями.
- А. Хто знає, що називається відсотком (процентом)?
- Б. Я знаю. Процентом називається сота частина якогб-небудь числа.
- А. Скільки заробляє твій тато в(на) місяць?
- Б. Я не знаю, скільки заробляє мій тато окрімо, алі обе разом - тато й мама - заробляють шістсот карбованців.
- А. Чому дорівнюють десять відсотків єхньої платні (заробітної плеті або зарплати)?
- Б. Десять відсотків єхньої зарплати дорівнюють шістдесят карбованцям.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par.1. The numerals.

There are three types of numerals in Ukrainian: the cardinal, ordinal and collective numerals.

Cardinal numerals are such words as один, два, три, десять (one, two, three, ten) etc.

Ordinal numerals are such words as перший, другий, третій (first, second, third) etc.

Collective numerals usually refer to groups of persons or things: двоє, троє, чотири (two, three, four) etc. (Collective numerals will be discussed later on.)

Numerals in the Ukrainian language are declined.

Cardinal numerals have a particular declension distinguishing them from other parts of speech.

Cardinal numerals do not change according to number and gender, except the case of один, два, and півтора.

<u>Masculine</u>	<u>Feminine</u>	<u>Neuter</u>	
один	одна	одно / однé /	- one
два	дві	два	- two
півтора	півтори	півтора	- one and a half

Один хлопець.

One boy.

Одна дівчина.

One girl.

Одно / однé / вікно.

One window.

Два студéнти.

Two students.

Дві студéнтки.

Two girl students.

Два пера.

Two pens.

Півтора́ літ́ра.	One and a half liters.
Півтори́ чашки.	A cup and a half.
Півтора́ яблука.	One and a half apples.

Par.2. The declension of cardinal numerals.

The numeral оди́н (одна́, одно́/одне́/) is declined like an adjective.

The declension of оди́н, одно́ /одне́/одна́ :

<u>Sing.</u>	<u>Masculine</u>	<u>Neuter</u>	<u>Feminine</u>
N.	оди́н	одно́ /одне́/	одна́
G.	одного́	одного́	одни́е́ /одно́й/
D.	одному́	одному́	одни́й
A.	оди́н /одного́/ одно́ /одне́/	одну́	
I.	одни́м	одни́м	одни́ю́ /одно́ю/
P.	на одному́	на одному́	на одни́й

Plural - for all genders.

N.	одні́
G.	одни́х
D.	одни́м
A.	одні́ /одни́х/
I.	одни́ми́
	на одни́х

Declension of два, две.

	<u>Masculine and Neuter</u>	<u>Feminine</u>
N.	два	две́
G.	д в о х	
D.	д в о м	
A.	Like Nominative or	Genitive.
I.	д в о м а	
P.	на д в о х	

Declension of три, четыри.

	<u>All Genders:</u>	<u>All Genders:</u>
N.	три	четыри
G.	трьох	четырьох
D.	трьом	четырьом
A.	три / трьох	четыри / четырьох
I.	трьома	четырма
P.	на трьох	на четырьох

Declension of пять, шесть.

	<u>All Genders:</u>	<u>All Genders:</u>
N.	пять	шесть
G.	пяти / пятьох/	шести / шестьох/
D.	пяти / пятьом/	шести / шестьом/
A.	пять / пятьох/	шесть / шестьох/
I.	пятьма / пятьома/	шестьма / шестьома/
P.	на пяти / пятьох/	на шести / шестьох/

Declension of sім and вісім.

N.	сім		вісім		
G.	семі́	/сімо́х/	восьми́	/вісъмо́х/	
D.	семі́	/сімом/	восьми́	/вісъмом/	
A.	сім	/сімо́х	вісім	/вісъмо́х	
I.	сьома́	/сімома́/	вісъма́	/вісъмома́/	
P.	на /в/	семі́	/сімо́х/	на /в/ восьми́	/вісъмо́х/

The numerals дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, etc. including двадцять and also the numeral тридцять are declined like п'ять and шість.

Declension of сорок, дев'яносто, сто

These numerals take the ending -а in all the cases, except in the nominative and accusative.

N.	сорок	дев'яносто	сто
G.	сорока́	дев'яноста	ста
D.	сорока́	дев'яноста	ста
A.	сорок	дев'яносто	сто
I.	сорока́	дев'яноста	ста
P.	сорока́	дев'яноста	ста

NOTE: In colloquial speech the forms сорокома́ and стома́ are sometimes used in the instrumental case.

Declension of п'ятдесят, шістдесят, сімдесят and вісімдесят.

Only the last part of these numerals is declined.

N.	п'ятдесят	
G.	п'ятдесяти	/п'ятдесятьох/
D.	п'ятдесяти	/п'ятдесятьом/
A.	п'ятдесят /	п'ятдесятьох/
I.	п'ятдесятма	/п'ятдесятъома/
P.	на п'ятдесяті	/п'ятдесятьох/

Numerals шістдесят, сімдесят, вісімдесят, дев'ятдесят are declined like п'ятдесят.

NOTE 1. The -ь is written after letter т at the end of numerals п'ять, шість, дев'ять, десять—двадцять, and also тридцять.

NOTE 2. In compound numerals the ь is not written in the middle of the words: п'ятнадцять, п'ятдесят, шістдесят, etc.

Declension of numeral нуль.

Нуль (zero) is declined like a regular masculine noun ending in the -б.

N.	нуль	
G.	нуля	'
D.	нулю	'
A.	нуль	
I.	нулём	
P.	/на/ нуле	i

Par. 3. Ordinal numbers are such numbers as перший, другий, третій, четвертий, etc. These numbers are declined like adjectives except for третій, which is declined like a soft adjective. (See Lesson 36, Volume V.)

Par.4. The conjunction і in the meaning of "even".

The conjunction і is frequently used in the meaning of "even".

Вона́ зробить це і без
мене. She will do it even
without me.

Par.5. The verb займатися.

The verb займатися (to busy oneself, to be engaged, to take part in, to take up, to study) is followed by the instrumental case.

Ми займаємося арифметикою. We are taking up arithmetic.
We are studying arithmetic.

Вони́ займаються україн-
ською мовою. They are studying the
Ukrainian language.

Par.6. The verb дорівнювати.

The verb дорівнювати (to equal) is followed by the dative case.

Десять процéнтів від
числа п'ятсот дорівнюють
п'ятдесят. Ten per cent of 500
equals fifty.

Площа цієї кімнати
дорівнює двадцяти
/двадцятьм/ квадратовим
метрам.
Ніхто не може дорівняти
йому. No one can equal him.

Par.7. Cases of nouns following numerals.

1. In Ukrainian when a numeral is in the nominative case, the noun that follows it may either be in the nominative singular, nominative plural, or genitive plural. In general, a noun following a numeral ending in 1 will be in the nominative singular. A noun following a numeral ending 2 - 4 will be in the nominative plural, while a noun following 11 - 19 and numerals ending in 5 - 0 will be in the genitive plural.

The following table illustrates this principle.

1	21	31	41	... 91	+	<u>Nom.Sing.</u> of the noun
2 3 4	22 23 24	32 33 34	42 43 44	... 92 93 94	+	<u>Nom.Plur.</u> of the noun
5-20	25-30	35-40	45-50	... 95-100	+	<u>Gen.Plur.</u> of the noun

NOTE: The above scheme is repeated from 101 to 200, from 201 to 300, etc.

2. A noun following один or any compound number ending in один is in the singular and in the same case as the number.

M a s c u l i n e

N.	один	карбованець	двадцять	один	стілець
G.	одного ^б	карбованця	двадцять	одного ^б	стільця
D.	одному ^м	карбованцю	двадцять	одному ^м	стільцю
A.	один	карбованець	двадцять	один	стілець
I.	одним ^м	карбованцем	двадцять	одним ^м	стільцем
P.	на /в/	одному ^м карбованці на /в/	двадцять	одному ^м	стільці

F e m i n i n e

N.	одна́	копі́йка	двадцять	одна́	кни́га
G.	однієї	копі́йки	двадцять	однієї	кни́ги
D.	одні́й	копі́йці	двадцять	одні́й	кни́зі
A.	одну́	копі́йку	двадцять	одну́	кни́гу
I.	однією	копі́йкою	двадцять	однією	кни́гю
P.	на /в/	одній	копі́йці	на /в/	двадцять
					одній

N e u t r e r

N.	одно́/одне́/	вікно́	двадцять	одно́/одне́/	вікно́
G.	одного ^б	вікна́	двадцяті	одного ^б	вікна
D.	одному ^м	вікну́	двадцять	одному ^м	вікну
A.	одно́/одне́/	вікно́	двадцять	одно́/одне́/	вікно
I.	одним ^м	вікном	двадцять	одним ^м	вікном
P.	на /в/	одному ^м	вікну́ на /в/	двадцять	одному ^м

Note the change of ending of один in accordance with gender of the noun modified in the nominative and accusative.

3. If any number not ending in один is used in any case other than the nominative or accusative, the noun is in the plural and in the same case as the number.

N.	два	долари	вісімнадцять	років
G.	двох	доларів	вісімнадцяти	років
D.	двом	доларам	вісімнадцяти	рокам
A.	два	долари	вісімнадцять	років
I.	двома	доларами	вісімнадцьма	роками
P.	в / на /	двох	доларах / на вісімнадцяти	роках

NOTE: In compound cardinal numbers the component numerals are declined and written separately. The case of the noun modified is determined by the last component numeral.

N.	п'ятдесят	шість	кілограмів
G.	п'ятдесяти	шести	кілограмів
D.	п'ятдесяти	шесті	кілограмам
A.	п'ятдесят	шість	кілограмів
I.	п'ятдесятьма	шістъма	кілограмами
P.	п'ятдесяти	шесті	кілограмах

Par.8. The accusative case of numerals and nouns following them.

1. The accusative case of inanimate nouns following один or numbers ending in один has been given in the table above.

The accusative case of inanimate nouns following all other numerals (i.e. those not ending in один) is the same as the nominative.

2. The accusative case of the numeral один and the animate masculine noun following it are identical with the genitive case.

Я бачу одного́ хлопця́.

Only the last numeral of all compounds of один is declined.

Один and the noun following it are then in the form of genitive case.

Я бачив двадцять одного́ солдата.

The accusative case of один (одна) and any numeral ending in один (одна) and the animate feminine noun following it is the same as in the case of inanimate nouns.

Я бачу одну́ дівчину.

Я бачив трьох одні́ студентку.

3. The accusative case of the numerals 2,3 and 4 and the animate noun (masculine or feminine) following them is identical with the genitive case plural.

Я бачу двох солдатів.

Я знаю трьох жіночок.

Я зустрів чотирьох хлопців.

4. The accusative case of the compound numerals of 2,3 and 4 (22,23,24,32,33,34...) is identical with the nominative case, and the animate noun following them is in nominative plural.

Я бачу двадцять два студе́нти.

Я знаю двадцять три дівчини.

NOTE: In the case of these compound numerals the genitive form is sometimes used.

Я бачу двадцять двох студе́нтів.

Я знаю двадцять трьох дівчат.

5. When used with animate nouns the numerals 11,12,13 and 14 are identical with their nominative cases and the

nouns following them are identical with the genitive plural.

Я бачу одинадцять офіцерів.

Я зустрів тринадцять жінок.

NOTE: The genitive form may also be used.

Я бачу одинадцятьох офіцерів.

Я зустрів тринадцятьох жінок.

6. The accusative case of the numerals 5,6,7,8,9,10 and 20,30,40,50,60,70,80,90,100 and all compound numerals of 5,6,7,8,9 (25,26... 35,36...) are identical with the nominative case and the noun following them is in genitive plural.

Я бачу п'ять учителів.

Я зустрів двадцять п'ять студенток.

NOTE: The accusative forms of these numerals identical with the genitive case instead of nominative are very widely used.

Я бачу п'ятьох студентів.

Я знаю дванадцятьох дівчат.

Par. 9. S U M M A R Y.

Accusative case of numerals + animate nouns.

I. 1, 21, 21, 41....91 { masculine nouns Acc.= Gen.
{ feminine " Acc.= Acc.
/regular accusative of
an adjective + noun/
noun is in the singular.

II. 2,3,4 All genders. Acc.= Gen.
noun is in genitive plural
numeral has genitive form.

III. 22,23,24;32,33,34;...92,93,94 All genders. Acc.= Nom.
Acc.= Gen.
noun is in nominative plural
noun is in genitive plural

IV. 5-20; 25-30; 35-40;...95-100 Acc.= Nom.
Acc.= Gen.
noun is in genitive plural.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

I am an instructor of arithmetic. I wrote a text-book entitled (under the name of) "Significance of Arithmetic", and published it in January last year. The book had great success. That wasn't bad because I earn very little in high school, where I'm working. My salary is equal to three hundred and fifty karbovanets. Almost twenty per cent of my wage I send to my parents who live in Chernihow. Both of them* are old and together they are a hundred and twenty five years old. Formerly my father worked as a director of a city museum.

II. Place the words in parenthesis in the proper case.

1. у мене в кишенні біля /два карбованці/.
2. Віля гуртожитку я побачив /три міліціонери/.
3. у мене не залишилося нічого від /четири долари/.
4. Дайте ці карти /п'ять учнів/.
5. Ми завжди допомагаємо /сім студентів/.
6. Треба видати нові черевики /вісім солдатів/.
7. Командир видав збрюю /п'ятдесят сержантів/.
8. учитель був у музеї з /шістдесят учнів/.
9. Я размовляв з /два чоловіки, три студенти/.

*They both.

- I. Я приїхав до Чікаго з /п'ятнадцять доларів/ у кишенні.
- II. Вона залишилася тільки з /п'ять карбованців/.
- III. Книги лежали на /четири столи/.

III. Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1. умér /помéр/
2. не впізнати
3. впізнала відразу
4. громадянин
5. дозвіл
6. другий
7. пе́рший
8. залізничний квиток
9. занійті
10. кричать

A.

Микита Лесич вчівся у восьмому класі середньої школи і був дуже добрим і розумним хлопцем. Він дуже любив арифметику і легко розв'язував усі арифметичні задачі, що були в його підручнику. Надзвичайно швидко й добре він розв'язував задачі з відсптками. Тому деякі контбри часом просили його до себе на допомогу рахівникам і платили йому зарплату, як тимчасовому робітникові. Звичайно, Микита ніколи не думав, що він уже справжній рахівник, а залишався й далі розумним і веселим хлопцем, що іноді любив зробити якийсь легкий жарт. Одного разу, коли він з трьома іншими учнями йшов зі школи додому, на вікні крамниці з фонарями він побачив напис: "Шість яблук за п'ять карбованців." Микита щось подумав і попросив хлопців зайти з ним до крамниці й бути його свідками.

"Скільки коштують яблука?" - запитав він продавця.

"Шість яблук продаю за п'ять карбованців," - відповів продавець.

"Але я не хочу шести яблук."

"А скільки ж ви яблук хочете?"

"Справа не в тому, скільки яблук я хочу. Справа в арифметичній проблемі."

"Що це значить арифметична проблема?" - запитав продавець.

"Гарало, я вам поясню. Коли шість яблук коштують п'ять карбованців, тоді ціна п'яти яблук буде дорівнювати чотирьом карбован-

цим; далі: ціна чотирьох яблук буде дорівнювати трьом карбованцям; ціна трьох яблук дорівнюватиме двом карбованцям; нарешті ціна двох яблук дорівнюватиме одному карбованцеві, а одне яблуко не буде коштувати нічого. Тому я хочу одне яблуко. Здається, що я не повинен нічого платити вам."

I Микита взяв гарне велике яблуко й вийшов із крамниці. Все це Микита зробив так швидко і говорив при цьому так серйозно, що продавець тільки стояв, дивився і не міг сказати ні одного слова.

B.

Translate the following sentences:

1. This is an arithmetical problem.
2. What percentage of the soldiers have wives?
3. What percentage of the students have arrived?
4. We sent packages to forty sick people.
5. Forty plus fifty equals ninety.
6. What are you occupied with?
7. His wage was fifty seven Karbovanets a week.
8. Captain Korbut went there with twenty-two soldiers.
9. Don't forget to buy some note books! I'll need them today.
10. Let them make the table.
11. They both went out of the house, not long ago.
12. Distribute this money among the poor people.
13. Don't give away everything you have.

14. I'm telling you for the hundredth time: don't hurry.
15. They issued many books last year.
16. How is it possible? I saw this picture in two museums.
17. There you'll earn three or four hundred dollars every month.
18. What are you going to do with these thirty five dollars?
19. Where do they issue books around here?
20. Untie this package please!

U-12,L73

СЛОВНИК - VOCABULARY

арифметика /ж/ arithmetic

арифметичний, -а, -е, -і (Adj.) arithmetical

видавати - видати (Inf.)	to issue, to hand out,
видай	видам
видаш	видаси
видай	видастъ
видаемо	видамо
видаете	видасте
видаютъ	видадуть

відсоток (процент) /ч/ per cent

відсотки (проценти)

дія /ж/
дії

дорівнювати (Inf.)	to equal
дорівнюю	
дорівнюш	
дорівнює	
дорівнюємо	
дорівнюєте	
дорівнюють	

задача /ж/
задачі

займатися - зайнятися (Inf.)	to be occupied with,
займалося	to study
займалася	
займався	
займалася	
займався	
займавося	
займавтесь	
займавлюсь	

заробітний, -а, -е, -і (Adj.) earning

заробляти - заробити (Inf.)	to earn
заробляю	зароблю
заробляеш	заробиш
заробляє	заробить
заробляємо	заробимо
заробляєте	заробите
заробляють	зароблять

зарплата /ш/	wages, pay
зшиток /ч/ зшитки	note book
музéй /ф/ музéй	museum
нехáй /хай/	let!
обóє	both
платнá /ш/ платнí	pay
процéнт /ч/ /відсоток/ процéнти /відсотки/	per cent
розв'язувати - розв'язáти (Inf.)	to untie, to solve
розв'язуу	розв'язу
розв'язаш	розв'язаш
розв'язуе	розв'язже
розв'язуемо	розв'язжемо
розв'язуете	розв'язжете
розв'язууть	розв'язжутъ
роздавати - роздáти (Inf.)	to hand out, to distribute
роздаю	роздам,
роздаёш	роздаси
роздаё	роздастъ
роздаемо	роздамо
роздаете	роздасте
роздаётъ	роздадутъ
сóтий, -а, -е, -и (Adj.)	hundredth
яблуко /с/ яблука	apple

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 74

P A R T I.

DIALOGUE.

A./Today we continue our arithmetical exercises. For two-hundred (500) (of)-soldiers (they)-done-brought-riding 3000 (of)-ammunitions (cartridges). How-many (of)-cartridges (/of/-ammunitions) done-received each soldier?/

B./Each soldier done-received (apiece) 15 (6) ammunitions (/of/-cartridges).

A./To-three-(to)-hundreds ((to)-five-(to)-hundreds) (to)-soldiers (they)-done-gave-out 3000 (of)-karbovanetss. (Apiece) how-many (of)-karbovanetss done-received each soldier?/

A./Today we'll continue our arithmetic problems. Three thousand cartridges were brought for two hundred (500) soldiers. How many cartridges did each soldier get?

B./Each soldier received 15 (6) cartridges.

A./Three hundred (500) soldiers were given 3000 karbovanets. How much did each soldier get?

B./Each soldier done-received (apiece) ten (6) (of)-karbovanetss./

A./With how-many (with)-pupils we went yesterday onto football match?/

B./We went yesterday onto football match with two-(with)-hundreds (with-five(with)-hundreds) (with)-pupils./

A./How-many (of)-monies thou hast Michael?/

B./I have one-and-half karbovanets and one-and-half kopeks./

A./Say, Katherine how-much earns on plant your dad?/

KATHERINE:/My dad earns hundred-and-half (of)-karbovanets on (in) month./

B./Each soldier got 10 (6) karbovanets.

A./With how many students did we go to the football match?/

B./Yesterday we went to the football game with 200 (500) students.

A./How much money do you have Michael?/

B./I have a karbovanets and a half and a kopek and a half.

A./Tell me, Catherine, how much does your dad earn at the factory?/

CATHERINE:/My dad gets 150 Karbovanets a month.

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

А. Сьогодні ми продовжуємо наші арифметичні вправи. Для двохсот (п'ятисот) солдатів привезли три тисячі набоїв (патронів). Скільки патронів (набоїв) одержав кожен солдат?

Б. Кожен солдат одержав (по) п'ятнадцять (шість) набоїв (патронів).

А. Трьомстам (п'ятистам) солдатам віддали три тисячі карбованців. (По) скільки карбованців одержав кожен солдат?

Б. Кожен солдат одержав (по) десять (шість) карбованців.

А. Зі скількома учнями ми ходили вчора на футбольний матч?

Б. Ми ходили вчора на футбольний матч із двомастами (п'ятьмастами) учнями.

А. Скільки грошей ти маєш, Михайле?

Б. Я маю півтора́ карбованці й півтори́ копійки.

А. Скажі, Катерина, скільки заробляє на заводі твій тато?

КАТЕРИНА: Мій тато заробляє півтораста карбованців на (в) місяць.

A./ Whether thy elder brothers and sisters also work?/

KATHERINE: Both my brothers and both my sisters work./

A./ How-many grown-ups in (of)-your (of)-family?/

KATHERINE: In (of)-our (of)-family eight-some (of)-grown-ups: grandfather, grandmother, father, mother, two-some (of)-sons and two-some (of)-daughters./

A./ Whether thou knowest how call self these monies?/

KATHERINE: This nickel, this dime, and this half-karbovanets./

A./ How we still call numbers ten and hundred?/

KATHERINE: Decad and centum./

A./ Look, I cut-apart apple. What I do with parts of-apple?/

KATHERINE: You put half (of)-apple onto table, one quarter hold in hand, and other quarter give to Peter./

A./ How thou thinkest, what larger; third whether fourth?/

KATHERINE: Third larger./

A./ And what larger, one second or one hundredth?/

KATHERINE: Of-course one second./

A./ How-many monies thou loaned in (of)-Michael?/

KATHERINE: He loaned to-me five with half (of)-karbovanets,/

A. Do your older brothers and sisters also work?

CATHERINE: Both of my brothers and both of my sisters work.

A. How many grown ups are there in your family?

CATHERINE: There are eight in the family: my grandfather, grandmother, father, mother, two sons, and two daughters.

A. Do you know what these coins are called?

CATHERINE: Yes, that's a nickel, this is a dime and that's a 50-kopeks piece.

A. What else do we call 10 and 100?

CATHERINE: We call them a-unit-of-ten and a-unit-of-a-hundred.

A. Look, I'm cutting this apple. What do I do with the pieces?

CATHERINE: Put half the apple on the table, keep a quarter in your hand, and give a quarter to Peter.

A. What do you think is larger, a third or a quarter?

CATHERINE: A third is larger.

A. And what's larger, a half or one one-hundredth?

CATHERINE: A half of course.

A. How much money did you borrow from Michael?

CATHERINE: He loaned me five and a half karbovanets.

А. Чи твої старші брати й сестри також працюють?

КАТЕРИНА: Обидва мої брати й обидві мої сестри працюють.

А. Скільки дорослих у вашій родині?

КАТЕРИНА: В нашій родині восьмеро дорослих: дід, баба, батько, мати, двоє синів і двоє дочок.

А. Чи ти знаєш, як називаються ці гроші?

КАТЕРИНА: Це п'ятак, це гривеник, а це полтинник.

А. Як ми ще називаємо числа десять і сто?

Катерина: Десяток і сотня.

А. Дивися, я розрізує яблуко. Шо я роблю з частинами яблука?

КАТЕРИНА: Ви кладете половину яблука на стіл, одну чверть тримаєте в руці, а другу чверть даете Петрові.

А. Як ти думаєш, що більше: третина чи чверть?

КАТЕРИНА: Третина більша.

А. А що більше: одна друга чи одна сьота?

Катерина: Звичайно, одна друга.

А. Скільки грошей ти позичила в Михайла?

КАТЕРИНА: Він позичив мені п'ять з половиною карбованців.

P A R T II.

GRAMMAR.

Declension of cardinal numbers. (Continued).

Par. I. Declension of двісті, триста, чотириста.

Both of the component parts of these numbers are declined but the number itself is written as a single word.

N.	двісті	триста	четириста
G.	двохсóт	трьохсóт	четирьохсóт
D.	двохстáм	трьомстáм	четирьомстáм
A.	двісті	триста	четириста
I.	двохстáми	трьомстáми	четирьомстáми
P.	на двохстáх	на трьохстáх	на четирьохстáх

Declension of п'ятьсот, шістсот, сімсот, вісімсот.

N.	п'ятьсот	шістсот	сімсот	вісімсот
G.	п'ятисо́т	шестисо́т	семисо́т	восьмисо́т
D.	п'ятистáм	шестистáм	семистáм	восьмистáм
A.	п'ятьсот	шістсот	сімсот	вісімсот
I.	п'ятьстáми	шістьстáми	сімстáми	вісімстáми
P.	на п'ятьстáх	на шістстáх	на сімстáх	на вісімстáх

The numeral дев'ятьсот is declined like п'ятьсот.

Declension of тисяча, мільйон.

The word тисяча is declined like a regular feminine noun, and мільйон - like a regular masculine noun.

	Singular	Plural	Singular	Plural
N.	тисяча	тисячі	мільйон	мільйони
G.	тисячі	тисяч	мільйона	мільйонів
D.	тисячі	тисячам	мільйону	мільйонам
A.	тисячу	тисячі	мільйон	мільйони
I.	тисячею	тисячами	мільйоном	мільйонами
P.	на тисячі	на тисячах	на мільйоні	на мільйонах

The numeral мільярд is declined like мільйон.

Par. 2. Тисяча, мільйон and мільярд when preceded by numbers are treated as nouns.

одна	тисяча	один	мільйон, мільярд
две	тисячі	два	мільйони, мільярди
п'ять	тисяч	п'ять	мільйонів, мільярдів

Par. 3. Nouns modified by numerals тисяча, мільйон and мільярд are always in the genitive plural, regardless of the case in which the numeral is.

N.	Тут є тисяча доларів.
G.	у мене немає тисячі доларів.
I.	Він приїхав з тисячою доларів.

NOTE: Тисяча and мільйон may be used also in the nominative plural in the meaning of "thousands" and "millions".

Тисячі солдатів живуть у казармах.	Thousands of soldiers live in barracks.
---------------------------------------	--

"Hundreds" is rendered by the word сотні, and "tens" is rendered by деся́тки.

Сотні студентів уча́ться Hundreds of students study
в університеті. in the university.

Par.4. The declension of compound numbers.

In compound cardinal numbers the component numerals are declined and written separately.

N.	три	мільйо́ни	сто три́дцять	четири́ , тисячі п'ятна́дцять
G.	трьо́х	мільйо́нів	ста три́дцятí	чети́рьох тисяч п'ятна́дцяти
D.	трьо́бм	мільйо́нам	ста три́дцятí	чети́рьом, тисячам п'ятна́дцятим
A.	три	мільйо́ни	сто три́дцять	четири́ тисячі п'ятна́дцять
I.	трьо́ма	мільйо́нами	ста три́дцятъма	чети́рьма тисячами п'ятна́дцятъма
P.	на трьо́х	мільйо́нах	ста три́дцятí	чети́рьох тисячах п'ятна́дцятити

Par.5. Declension of words скільки and де́кілька (кілька).

The words скільки and (де́)кілька (кілька) are declined like the numeral два.

N.	скільки	(де́)кілька
G.	скілько́х	(де́)кілько́х
D.	скілько́м	(де́)кілько́м
A.	скільки (скілько́х)	(де́)кілька (де́кількох)
I.	скількома́	(де́)кількома́
P.	на (в) скілько́х	(де́)кілько́х

Par.6. Declension of the word багато.

The word багато is declined like the numeral три.

N.	багато
G.	багатьох
D.	багатьом
A.	багато (богатъох)
I.	багатъма
P.	на (в) багатъох

Par.7. Certain constructions with the preposition в (у).

Certain constructions with the preposition в (у) are translated as follows:

Я взял у нього книжку.
(Петра) I took a book from him
(Peter).

Він позичив у неї книжку.
(Марії) He borrowed a book
from her
(Mary).

Він попросив у неї книжку. He asked her for
(to give him) a book.

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

My family is a big one. All my children are grown up and are already earning money. My wife's grandmother and grandfather live (together) with us. Yesterday grandfather borrowed my glasses and broke them. I regretted that very much because glasses cost one hundred and fifty karbovanetsa. Both of my sons work at the same chemical plant. They earn one and a half thousand karbovanets a month. Both of my daughters work in a high school, but they earn very little. They give me half of their wages. One-third of all the money I put in a bank every month. One-fourth I give to my wife to buy food. Food is expensive in our days. You can't buy anything for a nickel or a dime or even for fifty kopecks. You always have to keep a hundred karbovanets in your pocket.

II. Place the words in parentheses in the proper case.

1. В школі вчиться біля /четириста студéнтів/.
2. Я маю кни́ги для /сімсóт учнів/.
3. Командíр говорíв з /триста студéнтів/.
4. Зі скла́ду видали збрюю /двісті солдáтів і п'ятсот офіцерів/.
5. Сьогодні на /сімсóт слухачів/ нові краватки.

III. Translate the words in parentheses into Ukrainian.

1. Я маю в гаманці (one and a half karbovanets.)
2. На столі лежить (one and a half kopeks.)
3. Ми випили (one and a half bottle.)
4. Дружина купила (one and a half liter) молока.
5. Дочка заробляє (one hundred and fifty karbovanets a month.)

IV. Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1. зміток
2. нехай
3. яблуко
4. розв'язую
5. роздає
6. Футбольний матч
7. трбє
8. пасажирський поїзд
9. перон
10. співчуває

A.

Вмирав старій селянін, що мав трьох синів. Сини прийшли, щоб послухати, що скаже батько в останню хвилину. "Я залишаю вам, - сказав старій батько, - сімнадцять коней. Розділіть їх так, щоб половину взяв старший син, третіну середній, а одну дів'ятину частину-молодший." Сказав і помір. І перед синами стала задача. Сімнадцять не можна розділити ні на дві, ні на три, ні на дів'ять частин. Довго думали сини, але нічого не могли придумати.^{*} Один із синів побачив, що якийсь чоловік єде конем повз їхній будинок. "Давайте попробимо цього чоловіка допомогти нам," - сказав він. Вони покликали чоловіка до хати і розповіли йому свою історію. "Я бачу, що ви маєте труднощі", - сказав чоловік. ^{**} Але я допоможу вам. Візьміть моого коня, додайте до ваших і починайте ділити знову." І вони почали ділити вісімнадцять коней. Вісімнадцять розділити на дві частини буде дів'ять. Одна третя частина від вісімнадцяти дорівнює шести, а дів'ята частина дорівнює двом. "А тепер складіть ці числа," - порадив чоловік. Ділили вісімнадцять, а коли склали дів'ять, шість і два, то одержали сімнадцять. В чому спріява? Що за чудо? "Я бачу, що май кінь тут не потрібний," - сказав чоловік і посміхнувся! Кожний із вас і без нього одержав свою частину."

* couldn't figure it out.

** difficulties

B.

Translate the following sentences:

1. Please give me a dime. I want to phone my neighbor.
2. When I saw her last time, she was a little girl, and now she has become a grown woman.
3. How many adults are there in this village?
4. It's not easy to send packages to two hundred forty people.
5. Do you know that my grandfather used to go to church every day?
6. All the hats of our three hundred twenty-seven students are hanging in the corridor.
7. She's acquainted with all of our four hundred seventy-six students.
8. What can we do with these seven hundred people?
9. More than eighty thousand persons attended this match.
10. Yesterday, there were eight people killed on this road.
11. May I borrow some money from you?
12. I don't have millions, but I do have enough to have a piece of bread every day.
13. A third of our students were born in Europe.
14. This is the money of those two hundred twenty-five soldiers.
15. Do you know that he borrowed the money from forty people?
16. What kind of factory is it?
17. Half of our soldiers know German very well.
18. He drank a quarter of a bottle of wine.
19. Both brothers are poor people.
20. Both sisters are sick.
21. He only has one and a half karbovanets.
22. Do you know that our bank pays two and a half per cent?

P A R T V.

INTERPRETING.

1. When did you join the army?
 2. Я не вступив у армію; мене забрали (покликали) до армії.
1. It doesn't make any difference to me whether you were drafted or whether you joined on your own.
 2. Алé це робить різницю для мене.
1. I'm not interested in knowing what you think about that matter. You better tell me when you entered the army.
 2. Це було в грудні, 1965.
1. Where was that?
 2. В Одесі.
1. And where did you serve in the army?
 2. Я служив у Кобростені.
1. Tell me something about Korosten.
 2. Кобростень - малé місто на захід від Києва, або на північ від Житомира.
1. Are there many troops in Korosten?
 2. Я не знаю точно скільки там солдатів, алé знаю, що там стоїть штаб дивізії.
1. Do you know what Division is located there?
 2. Так. Там стоїть штаб 18-ї дивізії.
1. And where are the troops quartered?
 2. Як звичайно, влітку солдати живуть у військовому таборі, а взимку в казармах.
1. Is there an army (military) camp near Korosten?
 2. О, так. Під Кобростенем є великий військовий табір. Там є також і велике стрільбище.

1. What kind of troops are there besides the Infantry?
 2. Там є різні війська. Я знаю, що крім двох стрілецьких полків, там є артилерійський полк і транспортний батальйон.
1. I never heard about the transportation battalion. What is it?
 2. Я говорю про транспортний батальйон, який входить у дивізію. Цей батальйон має багато транспортових авт., якими він перевозить війська, коли потрібно.
1. Tell me, does a regiment have a transportation unit of its own?
 2. О, так. Стрілецький полк має транспортну роботу. Транспортна робота перевозить не війська, а зброю, набої, харчі та інше.
1. Do you still remember what kind of weapons you saw in the army camp and at the Firing Range?
 2. Так, я пам'ятую. В таборі можна було бачити вогнепальну й холодну зброю, таку як гвинтівки, автомати, кулемети, гранати й багнети.
1. What kind of weapons did you see at the Target Range?
 2. На стрільбищі я бачив тяжкі й легкі гармати й міномети.
1. Tell me, did your Regiment have a place where the officers could meet each other?
 2. О, так. Як звичайно, офіцери зустрічаються в офіцерському клубі або в юдальні.
1. Does the Commanding Officer of the Regiment eat with all other officers?
 2. Я думаю, що ні. Я ніколи не бачив його в юдальні разом з офіцерами.
1. Thank you. I'm in a hurry. I'll see you tomorrow.

СЛОВНИК - VOCABULARY

бáба /х/	grandmother, old woman, peasant woman
вóсімero	eight persons
грíвеник /ч/ грíвеники	dime, ten kopeks
деся́ток /ч/ деся́тки	a unit of ten
дід /ч/ діди	grandfather, old man
дорослий, -а, -е, -і (Adj.)	grown-up
дорослий /ч/ дорослі	grown-up, adult
заво́д /ч/ заводи	plant, factory
Катерíна /х/	Catherine
матч /ч/ матчи	match (of game)
обидва /ч/	both
обидві /х/	both
півтора́ /ч/	one and a half
півтора́ста	hundred fifty
півторой /х/	one and a half
позичати - позичити (Inf.)	to lend, to borrow
позичаю	позичу
позичаєш	позичиш
позичаєс	позичить
позичаємо	позичимо
позичаєте	позичите
позичають	позичать

полови́на /ж/ полови́ни	half
попу́тник /ч/ попу́тники	50 kopeks
п'ятак /ч/ п'ятаки	5 kopeks, nickel
сотня /ж/ сотни	a unit of a hundred
трети́на /ж/ трети́ни	third (1/3)
футбо́льный, -а, -е, -и (Adj.)	football
четвёртъ /ж/ четвёрти	quarter, fourth (1/4)

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 75

PART I

DISCUSSION

- A./Say be kind what-kind your growth?/
B./My growth - one meter and seventy nine with half (of)-centimeters./
- A./I not completely well understand what signify words meter and centimeter./
- B./Meter this basic measure (of)-length. In meter hundred (of)-centimeters and in centimeter ten (of)-millimeters.
- A./And what larger; meter whether yard?/
B./Meter larger. Yard has approximately 91 centimeters./
- A./Means, one foot equals approximately (to)-thirty (to) centimeters./
- B./Entirely right. And one inch equals approximately (to)-two with half (of)-centimeters./
- A./With-what-kind still (with)-measures you measure length?/
B./With-kilometers. In one kilometer thousand (of)-meters./
- A./And what longer; mile whether kilometer?/
B./Mile. One mile has approximately one whole and sixth (of)-tenth (of)-kilometer (1.6 km)./
- A. Tell me please, how tall are you?
B. I'm one meter seventy-nine and a half centimeters tall.
- A. I don't fully understand what the words meter and centimeter mean.
B. A meter is the basic measure of length. There are one hundred centimeters in a meter and ten millimeters in a centimeter.
- A. And what is longer, a meter or a yard?
B. The meter is longer. A yard contains approximately 91 centimeters.
- A. In other words, a foot is about thirty centimeters in length.
B. That's right. And an inch is about $2\frac{1}{2}$ centimeters.
- A. In what other units do you measure length?
B. In kilometers. There are a thousand meters in a kilometer.
- A. And what's longer, a mile or a kilometer?
B. A mile is longer. A mile is about one point six (1.6) kilometers.

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

А. Скажіть, будь ласка, який ваш зrist?

Б. Мій зrist - один метр і сімдесят десятирів з половиною сантиметрів.

А. Я не зовсім добре розумію, що означають слова метр і сантиметр.

Б. Метр це - основна міра довжини. В метрі - сто сантиметрів, а в сантиметрі - десять міліметрів.

А. А що більше: метр чи ярд?

Б. Метр більший. Ярд має приблизно дев'яносто один сантиметр.

А. Значить, один фут дорівнює приблизно тридцяти сантиметрам?

Б. Цілком вірно. А один дюйм /1нч/ дорівнює приблизно двом з половиною сантиметрам.

А. Якими ще мірами ви міряєте довжину?

Б. Кілометрами. В одному кілометрі - тисяча метрів.

А. А що довше: миля чи кілометр?

Б. Миля. Одна миля має приблизно одну цілу і шість десятирів кілометра /1,6 км/.

A./Say what-kind length, width and height (of)-this premise?/
A. Tell me, what is the length, width and height of this room?

B./In order to-get-said exactly, necessary to-get-measured./

B. I'd have to take measurements to give you the exact figures.

A./And you say approximately./

A. Well, tell me approximately.

B./I think, that this room in-length and in-width seven meters, and in-height four meters./

B. I believe this room is seven meters long, seven meters wide, and four meters high.

A./You consider that length and width (of)-this (of)-room same?/
A. Do you think this room is the same in length and width?

B./Yes. Area (of)-this (of)-room has form (of)-square and equals to-forty (to)-nine (to)-square (to)-meters./

B. Yes, I do. The area of this room is a square measuring 49 square meters.

A./And how to-measure-out capacity (volume)?/

A. And how do you measure volume?

B./Capacity measures-self (by)-cubic (by)-meters. For this needed to-multiply length on width and on height./

B. Volume is measured in cubic meters. To establish the volume length must be multiplied by width and by height.

A./And-so volume (capacity) (of)-this (of)-room equals (to)-hundred (to)-ninety (to)-six (to)-cubic (to)-meters?/

A. In other words the volume of this room is 196 cubic meters.

B./Absolutely (completely) correct./

B. That's right.

А. Скажіть, яка довжина, ширина і висота цього приміщення?

Б. Щоб сказати точно, треба зміряти.

А. А ви скажіть приблизно.

Б. Я думаю, що ця кімната завдовжки й завширшки сім метрів, а заввишки чотири метри.

А. Ви вважаєте, що довжина й ширина цієї кімнати однакові?

Б. Так. Площа цієї кімнати має форму квадрата і дорівнює сорока дев'яти квадратним метрам.

А. А як виміряти обсяг /об'єм/?

Б. Обсяг вимірюється кубічними метрами. Для цього треба помножити довжину на ширину й на висоту.

А. Іх же кубатура /обсяг, об'єм/ цієї кімнати дорівнює ста дев'яноста шести кубічним метрам?

Б. Абсолютно /цілком/ правильно.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par.1. Collective numerals.

Collective numerals are: двое, трое, четверо,
п'ятеро, шестеро, семеро, восьмеро, дев'ятеро, десятеро, etc.
They are used in form of nominative case only and (all of them) are followed by the genitive plural of the noun modified.

двое хлопців
п'ятеро солдатів

In oblique cases (an oblique case is any case except the nominative) collective numerals are replaced with cardinal numerals in the appropriate form.

Par.2. The use of collectives.

1. Collective numerals are used mostly with masculine animate nouns, when a number of persons is considered to be a team or a group.

Трое братів поїхали в Канаду, а двоє залишились вдома.

Three brothers went to Canada and two stayed home.

Трое робітників ремонтують дорогу.

The workmen are repairing the road.

Четверо студентів нашого класу захворіли.

Four of the students of our class got sick.

2. Collective numerals are used with nouns which may cover more than one gender, like: діти, дівчата, гості, кни.

у них двоє дітей.

They have two children.

Вчора у нас було троє гостей.

We had three visitors yesterday.

Там було чéтверо людей.

There were four people over there.

На вулиці стояло трóє коней.

There were three horses standing in the street.

3. Collective numerals are used with adjectival nouns (adjectives used as nouns):

В наšíй хáті трóе хвóрих.

There are three sick people in our cottage.

Двóе рядовíх стоять бíля штабу.

Two privates are standing near the headquarters.

4. With nouns used only in the plural (which do not have a singular form):

В клаcí двóе дверéй.

There are two doors in the classroom.

В шáфі вýсять трóє штанíв.

There are three pairs of pants hanging in the closet.

В нашому дворí е двóе ворíт.

There are two gates in our yard.

5. With neuter nouns either collectives or cardinals may be used:

двóе вíкон
два вíкна

two windows

трóе вíдер
три вíдра

two buckets

6. Sometimes in colloquial speech collectives are used with feminine animate nouns.

В кíмнатí було п'яtero лíвчат.

There were five girls in the room.

7. Collectives are used in the following expressions:

Нас тут троє.

There are three of us here.

Їх було шістцеро.

There were six of them.

Двое стояли на
вулиці.

Two stood in the street.

Семеро на одного
не чекають.

Seven do not wait for one.

В класі вісім студентів: There are eight students
двое із них знають in class; two of them know
українську мову. the Ukrainian language.

NOTE: In the above constructions collectives refer to persons and are used in sentences without nouns.

Par.3. Declension of обидва, обидві, обоє (both).

The numerals обидва (masc.), обидві (fem.), and обоє (both genders) are followed by the nominative case plural (like два).

The words обидва and обидві are used only in the nominative case and are not declined.

In all other cases they are replaced by the proper form of обоє, which is declined as follows:

N. обоє

G. обо́х

D. обо́м

A. обо́е / обо́х

I. обома́

P. на обо́х

Note that the word обоє is used with animate nouns only.

Я залишився там на
півгодини.

I stayed there for half
an hour.

NOTE: When the word **пів** is used with nouns indicating proper names (written with capital letters) they are written separately and the dash is set in between.

пів-Європи	-	half of Europe
пів-Америки	-	half of America
пів-України	-	half of the Ukraine

Par.5. The words **півтора** ($1\frac{1}{2}$), **півтори** ($1\frac{1}{2}$) and **півтораста** (150).

The words **півтора** (used with masculine nouns) and **півтори** (used with feminine nouns) are followed by the genitive singular of the noun modified. The word **півтораста** is followed by the genitive plural of the noun.

Півтора, **півтори**, **півтораста** are undeclinable.

Мати дала синові півтора
карбованця.

The mother gave her son
one and a half karbovanets.

Цей олівець коштує
півтори копійки.

This pencil costs one
and a half kopeks.

Мій батько заробляє
півтораста карбованців
на місяць.

My father earns 150
karbovanets a month.

Par.6. Numerals declined like nouns.

Десяток (10 - as a unit of measure of quantity), and **сотня** (100 - in the same meaning) are declined like nouns (of feminine or masculine genders according to their endings) and are used as such.

These units of measure are used exactly like **дюжина** (dozen).

Я маю два десятки
олівців.

I have "two tens" (20)
of pencils.

Моя сестра купила сотню
пер.

My sister bought a hundred
penpoints

Я купив дюжину яєць.

I bought a dozen eggs.

В мене є два брати.
Вони обидва вчаться в
школі мов.

I have two brothers.
Both of them study
at the language school.

На Різдво ми одержали від
них обох листій.

On Christmas we received
letters from both of them.

Par.4. Половина ($\frac{1}{2}$) and пів ($\frac{1}{2}$).

Половина (half) denotes a part of something rather than quantity or size.

Одну половину яблука я
дав сину, а другу полу-
вину я дав дочці.

I gave one half (part)
of the apple to my son,
and the other half to
my daughter.

Половина is declined like a regular feminine noun.

Половина is very often used in combination with numerals:

Не комтую п'ять з половиною This costs five and a half
доларів.

Independent of the case of the numeral with which it occurs половина in all such expressions is used in the instrumental case after the preposition з.

Цей автомобіль коштує
двоє з половиною тисячі.

This car costs $2\frac{1}{2}$
thousand.

У мене не залишилося
нічого від двох з
половиною тисяч.

I have nothing left
from the $2\frac{1}{2}$ thousand.

Пів (half) indicates size or quantity rather than a part of something and is normally used with nouns indicating a measure and is written together with the noun it modifies. The noun takes the genitive case ending:

півгодини,
півкілограма
півляшки
півметра

half an hour
half a kilogram
half a bottle
half a meter
etc.

NOTE: The above words are not declinable.

HOMEWORK

NOTE: Do not make any notations in the text-book.

I. Translate into Ukrainian:

My brother and I live in a student's dormitory. We eat our breakfasts, dinners and suppers in the common dining room. It's a large room, fifteen meters long, twelve meters wide and four meters high. Do you know how to measure the area of that room? You are right. One has to multiply the length by the width. Can you tell me what the volume of that room is? That's right. The volume of this room is seven hundred and twenty cubic meters. Tell me approximately how tall I am. No, you are wrong (you are mistaken). I'm one hundred and eighty-seven centimeters tall. Oh, you don't know how big one centimeter is. Two centimeters and a half equal approximately one inch. You ask me how many centimeters there are in one meter? One hundred. And how many milimeters? One thousand.

II. Replace the English words with Ukrainian:

1. мої сестри живуть в Києві.
(Both)
2. столи були занадто малі для намої
канцелярії.
3. Перша травня була холбна, а друга тепла.
(half)
4. Чи ви можете позичити мені доляра?
(one and a half)

III. Write 8 sentences, using the following words and phrases:

1. Черговий по гурто житку.	5. На схобі.
2. Швидкий побіз.	6. Північ.
3. На захід.	7. Назва.
4. На південь від.	8. Північний вітер.

A.

Основною мірою метричної системи є метр. З тринадцятого серпня 1793 року цю міру вживають у Франції. З Франції її взяли й інші країни Європи. Тепер її вживають майже скрізь, крім Англії та Америки. В Україні метричну систему почали вживати з 1899 року.

Метр ділиться на десять частин, що звуться дециметрами. Дециметри діліться також на десять частин, що звуться сантиметрами, а сантиметри діліться на міліметри. Кожен сантиметр має десять міліметрів. Метр має сто сантиметрів або тисячу міліметрів. Слов'я "деси", "санти" та "мілі" латинською мовою означають десять, сто та тисяча.

Мірами довжини можна вимірюти довжину, ширину та висоту кімнати, будинку, казарми чи якось іншою будівлі. Довжину шляхів, залізничних ліній та річок також вимірюють мірою довжини, що звуться кілометром. Кілометр має тисячу метрів, або приблизно тисячу сто ярдів. Слово "кіло" грекою мовою означає тисячу.

Площу вимірюємо квадратами метричними мірами, а кубатуру, об'єм /обсяг/ вимірюємо кубичними метричними мірами. Наприклад, якщо ваш будинок десять метрів завдовжки, сім метрів завширшки та чотири метри заввишки, то площа підлоги цього будинку дорівнює сімдесят квадратним метрам, а його кубатура дорівнює двометрам вісімдесят кубичним метрам. На всіх військових картах у Європі стоять цифри висоти гор у метрах. На картах океанів, морів та озер можна також побачити, чи глибокі вони чи міл-

кі. Там також стоять цифри глибини в метрах.

Щоб знати, скільки це буде футів, треба число метрів помножити на сто і поділити на тридцять. І навпаки, коли висота є у футах, а ви хочете знати, скільки це метрів, треба помножити число футів на тридцять і поділити на сто. Наприклад, висота однієї гори в Карпатах на території України дорівнює приблизно двом тисячам двадцяти п'ятій метрам, або шести тисячам семистам п'ятдесяти двом футам. Біля берегів Криму Чорне море не глибоке, вонь має від 150 до трьох тисяч футів глибини. Це дорівнює п'ятнадцятьом або дев'ятиста метрам.

Територія України складає 602.157 квадратних кілометрів. На цій території живе тепер чотири мільйони людей.

B.

Translate the following sentences:

1. I consider him a good man.
2. I don't know anything at all about him.
3. He took absolutely everything with him.
4. Today I measured all of my house.
5. What is your height?
6. The length of this road is only one and a half kilometers.
7. This tree is a hundred meters tall.
8. Russian rifles are almost one and a half meters long.
9. These tanks are two and half meters wide and five meters long.
10. My neighbor is very tall, but he isn't very strong.

11. Our troops have occupied one and a half million square kilometers.
12. There are hundreds of cubic meters of sand near that building.
13. What kind of measure did you use?
14. We measure length in milimeters, centimeters, meters and kilometers.
15. They have identical cars.
16. There are two children running around in our yard. Whose children are they?
17. I bought two pairs of trousers for my son.
18. One-third of our students got married this year.

СЛОВНИК - VOCABULARY

абсолю́тно	(Adv)	absolutely
більши́й, -а, -е, -и	(Adj)	larger
вважа́ти	(Inf)	to consider, to suppose
вважа́ю		
вважа́ш		
вважа́є		
вважа́ємо		
вважа́єте		
вважа́ютъ		
вимірюва́ти - виміряти	(Inf)	to measure
вимірю́ю	вимірю	
вимірю́еш	виміриш	
вимірю́є	вимірить	
вимірю́ємо	виміримо	
вимірю́єте	вимірите	
вимірю́ютъ	вимірять	
висота́ /х/		height
висоти		
довжина́ /х/		length
довши́й, -а, -е, -и	(Adj)	longer
дйим /ч/		inch
дйими		
завви́шки	(Adv)	in height
зядови́шки	(Adv)	in length
завши́рки	(Adv)	in width
зрист /ч/ який /вам/ зрист?		height How tall are you?
квадрат /ч/ квадрати		square
кубату́ра/х/		cubic measure
кубічни́й, -а, -е, -и	(Adj)	cubic
метр /ч/ мётри		meter
міра́ /х/		measure
міри		

мі́ряти - змі́ряти	(Inf)	to measure
мі́рюю		
мі́ряєш		
мі́ряє		
мі́ряємо		
мі́ряєте		
мі́ряють		
мілімéтр /ч/		millimeter
мілімéтри		
мíля /х/		
мíлі		mile
об'єм /ч/		volume, capacity
обсяг /ч/		
обсяги		capacity, volume
однаковий, -а, -е, -и	(Adj)	same, similar, equivalent
основний, -а, -е, -и	(Adj)	basic
отже		in other words, thus
сантимéтр /ч/		centimeter
сантимéтри		
точно	(Adv)	exactly
фут /ч/		
фúти		foot
ширина /х/		width
ярд /ч/		yard

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 76

P A R T I.

DIALOGUE

I.

- A. /Say be kind what-kind in size
your room?/ A. Tell me please, how large is
your room?

B. /My room such same as your./ B. My room is the same size as
yours, 4 by 5 meters.

A. /With-what-kind (with)-system (of) A. What system of measure do you
measures you make-use?/ use?

B. /We make-use (by)-metric (by) B. We use the metric system.
system./

A. /What-kind unit of-weight is A. What is the basic unit of weight?
basic?/

B. /Practically (as-basic (as)- B. Actually, the basic unit is
unit is kilogram./ the kilogram.

A. /How-many (of)-grams has kilogram?/ A. How many grams are there in a
kilogram?

B. /Thousand (of)-grams. Kilo- B. A thousand grams. A kilo-
gram equals approximately (to) gram is about two American
two (to)-american (to)-pounds pounds and three ounces.
and (to)-three (to)-ounces./

A. /And what such centner and ton?/ A. And what are a centner and a
ton?

B. /This also units of-weight./ B. They're also units of
weight.

A. /How-many (of)-kilograms has one A. How many kilograms are there in
centner and one ton?/ a centner and in a ton*?

B. /Centner has hundred (of)- B. A centner is a hundred kilo-
kilograms and ton thousand./ grams, and a ton is a thou-
sand.

A. /Interesting to-know how-much you A. I wonder how much you weigh?
weigh (what-kind your weight)?/

* 2200 lbs. (long ton).

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

А. Скажіть, будь ласка, які завбільшки ваша кімнати?

Б. Моя кімната така сама, як ваша.
Чотири на п'ять метрів.

А. Якю системою мір ви користуєтесь?

Б. Ми користуємося метричною системою.

А. Яка одиниця ваги є основною?

Б. Практично, основною одиницею є кілограм.

А. Скільки грамів має кілограм?

Б. Тисячу грамів. Кілограм дорівнює приблизно двом американським фунтам і трьом унціям.

А. А що таке центнер і тонна?

Б. Це також одиниці ваги.

А. Скільки кілограмів має один центнер і одна тонна?

Б. Центнер має сто кілограмів, а тонна тисячу.

А. Цікаво знати, скільки ви важите (яка ваша вага)?

- B. /I done-weighed-up-self week ago. I weighed then sixty-nine (of)-kilograms and four (of)-hundred (of)-grams./
- A. /Comes-out that one American pound has approximately four-(of)-hundred fifty three with half (of)-grams./
- B. /Yes, this enough exact figure./
- A. /For ounces (as)-such (as) number will-be 28?/
- B. /Yes, Ounce equals approximately (to)-twenty (to)-eight (to)-grams./
- A. /On what you weigh different things?/
- B. /On weight./
- A. /And with-what you measure liquid?/
- B. /Liquid (we)-measure (with)-liter. One quart has approximately zero (of)-wholes and ninety five (of)-hundredths (of) liter.
- A. /And half-(of)-liter this approximately pint?/
- B. /Yes./
- A. /Thank for your clarifications. I found-out from you about various interesting and useful things./
- B. I weighed myself a week ago. At that time I weighed 69 kilograms 400 grams.
- A. It seems that an American pound must be about $453\frac{1}{2}$ grams.
- B. Yes, that's a close enough figure.
- A. Twenty-eight will be such a figure in relation to ounces.
- B. Yes, an ounce is about 28 grams.
- A. What do you use to weigh different things with?
- B. I use scales.
- A. And what do you measure liquids with?
- B. We measure liquids with a liter. A quart is approximately 95 hundredths of a liter.
- A. And a pint is about half a liter?
- B. That's right.
- A. Thanks for the information. I learned some interesting and useful things from you.

- Б. Я зважився тиждень тому. Я важив
тоді шістдесят дев'ять кілограмів і
чотириста грамів.
- А. Вихідить, що один американський фунт
має приблизно чотириста п'ятдесят три
з половиною грамами.
- Б. Так, це досить точне число.
- А. Для унції таким числом буде 28?
- Б. Так. Унція дорівнює приблизно
двадцяти восьми грамам.
- А. На чому ви важите різні речі?
- Б. На вазі.
- А. А чим ви міряєте рідину?
- Б. Рідину міряємо літром. Одна
кварта має приблизно нуль цілих і
дев'янадцять п'ять сотих літра.
- А. А півлітра це приблизно пінта?
- Б. Так.
- А. Дякую за ваші пояснення. Я дозвідався від
 вас про різні цікаві й корисні речі.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. I. Adjectives and nouns after cardinal numbers.

I. один, одна, одно́ (одне́)

When один (одна, одно/одне́) is the only number or is the last element in a compound number (except 11), it agrees with the noun it modifies in gender, number and case. Other modifiers (adjectives) in the same phrase also must agree with the noun.

У њого є тільки
один старий костюм.
He has only one old suit.

Я одбіржив лист від,
однієї знайомої дівчини.
I received a letter from
a girl I know.

В мене на стіні, висить
одна гарна картина.
I have a beautiful picture
hanging on the wall.

II. All other cardinal numbers (including 11):

A. In the nominative: Modifier: Noun:

a. after 2,3,4 or
after compound cardinal
numbers ending in 2,3,4
(except 12,13,14)

Там стояли два вели́кі
/великих/ будинки.
There were two tall
buildings over there.

В наш клас прийшли
три нові /нових/ студенти.
Three new students
came to our class.

Вчора в Монтерей приїхало
тридцять чотири американських
/американських/ солдати.
34 American soldiers
arrived in Monterey
yesterday.

b. after all other
cardinal numbers
(11-20, and those
ending in 5-0)

Там є шість великих
будинків.
There are six tall
buildings over there.

N.	сім	веселих	студенток
G.	семі	веселіх	студенток
D.	семі	веселими	студенткам
A.	сім	веселих	студенток
I.	своя	веселими	студентками
P.	/на/	семі	веселих

Gen.

Учні дуже втомлюються Students get very tired
після шести трудних after six difficult lessons.
уроків.

Я одержав сьогодні листи Today I received letters
від двох /восьми/ from two (eight) old
старих друзів. friends.

Dat.

Я дав книжки двом /шести/ I gave the books to two (six)
маленьким дівчаткам. small girls.

Inst.

Вчитель розмовляє з The teacher is talking
двою /п'ятьма/, американськими to two (five) American
солдатами. soldiers.

Loc.

На двох /шести/
великих столах лежали Military maps were lying
військові карти. on two (six) large tables.

Par. 2. Difference between користуватися and вживати.

The verb користуватися followed by the instrumental case means "to make use of", "to avail oneself of", while the verb вживати followed by the accusative case means "to use", "to use up".

The two verbs are often interchangeable, but with respect to concrete items which are actually consumed вживати has to be used.

Ми користуємося метричною
системою мір.
Ми вживамо метричну
систему мір.

We use the metric
system of measure.

Я дуже рідко вживаю
числа мільйон і мільярд.
Я дуже рідко користуюся
цифрами мільйон і мільярд.

I very seldom use the
numbers "a million" and
"a billion".

В нашому класі одинадцять
нових учнів.

There are 11 new students
in our class.

B.	In the accusative:	Modifier:	Noun:
1.a.	after 2,3,4 with inanimate nouns	Nom.Pl.	Nom.Pl.
	Я бачу <u>два велики</u> будинки.	I see two tall buildings.	
b.	after 2,3,4 with animate nouns	Gen.Pl.	Gen.Pl.
	Я бачу <u>двох нових</u> студентів.	I see two new students.	
2.a.	after compound numerals ending in 2,3,4 with inanimate nouns	Nom.Pl.	Nom.Pl.
	Я бачу <u>двадцять два високі</u> дерева.	I see 22 tall trees.	
b.	after compound numbers ending in 2,3,4 with animate nouns	Gen.or Nom. Plural	Gen.or Nom. Plural
	Я бачу <u>тридцять два високі</u> студенти.	I see 32 tall students.	
	Я бачу <u>тридцять двох</u> <u>високих</u> студентів.	I see 32 tall students.	
3.	after the rest of cardinal numbers (11-20 and those ending in 5 - 0)	Gen.Pl.	Gen.Pl.
	Я бачу <u>сім гарних</u> дівчат.	I see seven beautiful girls.	
C.	After a cardinal number in an oblique case, the nouns and modifiers are in plural of the same case.		
N.	два гарні /гарних/	хлопці	
G.	двох гарних	хлопців	
D.	двою гарним	хлопцям	
A.	двох гарних	хлопців	
I.	двою гарними	хлопцями	
P.	/на/ двох гарних	хлопцях	

b u t :

Щоб бути здоровим, треба
вживати вітаміни.

To be healthy one must
use vitamins.

Par.3. The verb важити.

The verb важити has two meanings:

a."to have weight"(used in the imperfective aspect
only):

Скільки ви важите? What is your weight?

Моя вага 75 кіло-
грамів. My weight is 75 kilograms.

b."to weigh"(used in both imperfective and
perfective aspects):

Що ви важите? What are you weighing?

Я важу хліб. I'm weighing bread.

Я все зважив хліб. I have already weighed
the bread.

Par.4. The verb довідатися.

The verb довідатися (to learn, to find out, to inquire) can be followed by either the preposition від and the genitive case or by the preposition про and the accusative case:

Я довідався від мого
брата про все. I learned about everything from my brother.

Вона довідалася про
смерть матері. She learned about her mother's death.

HOMEWORK

I. NOTE: Translate into Ukrainian:

All of the people in the Ukraine use the metric system of measure. Actually (practically) the basic unit of weight is the kilogram. One ton is (has) a thousand kilograms and a centner is (has) a hundred kilograms. One kilogram is (has) a thousand grams, and one gram is (has) ten milligrams. A kilogram is about two American pounds and three ounces, and one American pound is about four hundred and fifty-three and a half grams. We weigh different things with (on) scales. I weigh myself very often. The doctor told me to check my weight every two weeks. I weighed myself two days ago. At that time I weighed eighty-five and a half kilograms. Don't you think it is too much? But don't forget that I'm a hundred and eighty-eight centimeters high. Oh, you think it is too much for my age. That's possible. I think so myself. And because of that I don't eat butter and salted pork fat any more.

II: Replace the English words with Ukrainian:

1. В *шкóлу* приїхало
(six Ukrainian students)
2. Ми *знаємо* тут
(three beautiful girls)
3. Треба *викликати*
(two good mechanics)
4. Я *бачу* командира й
(twenty-four soldiers)

5. живу́ть у Чика́го.
(My two older sisters)

III. Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1. Довідався від бáтька.	6. Рідина.
2. Завбíльшки.	7. Провулок.
3. Кори́сна.	8. Рівнобíжний (паралéльний).
4. Користую́ться.	9. Трамвай.
5. Нуль.	10. Центр.

A.

Одиницею ваги в метричній системі є грам. Грам це приблизно вага одногуб кубічного сантиметра чистої води. Практично ж одиницею ваги, що нею користуються щодня в крамницях і в магазинах, є кілограм. Кілограм має тисячу грамів, або два американські фунти й три унції. Сто кілограмів називаються центнером, а тисяча - тонною.

Ми знаємо, що один кубічний сантиметр чистої води важить один грам. Тисяча ж кубічних сантиметрів чистої води, або один кубічний дециметр, є літром і важить один кілограм. Літр майже в усіх країнах Європи, крім, звичайно, Англії, є основною одиницею мір рідини. Американська квартта майже дорівнює літрові / в квадраті 0,95 літра /, а пінта має приблизно півлітра.

Недавно газети писали, що в Америці живе один молодий чоловік, що важить 946 фунтів, або приблизно 426 кілограмів. Він має тепер тільки 28 років. Він єсть дуже мало й тільки спеціальні харчі, але його вага стає й далі більшою. Лікарі кажуть, що коли він матиме 30 років, він буде важити тисячу фунтів, або приблизно 452,5 кілограма. Його зріст дорівнює шести футам, або приблизно 180 сантиметрам. Пойс Роберта Гагеса, так звуться цей молодий чоловік, має 9,5 фута, або 2,65 метра довжину / завдовжки/. Коли Робертові було десять років, він важив 550 фунтів, або приблизно 250 кілограмів. Для Роберта замовляють спеціальний одяг і черевики.

через свою замідь велику важу він не міг відвідувати школи і тому вийшов підока. Тенір Роберт майже зовсім не може ходити і мається час лежати на залізному ліжку. Роберт має дуже добрий характер. Він багато читає, пише листи, слухає радіо. А коли приходить ввечір, він кожного разу перед сном просить Бога, щоб допоміг йому мати звичайну важу, потрібну для його віку й росту.

B.

Translate the following sentences:

1. I think she weighs a hundred fifty pounds.
2. You can weigh yourself in the bath-room. The scales are there.
3. He arrived here with sixty-five good soldiers.
4. When did you weigh yourself last (time)?
5. A kilogram has a thousand grams.
6. We found out that this regiment has one thousand seven hundred ninety-four soldiers.
7. Did you find out where he lives?
8. She's one meter and eighty-three centimeters tall.
9. He can drink a whole quart of brandy at a time.
(за один раз)
10. It was a very profitable lesson.
11. I have been using this knife for a long time.
12. May I use your phone?
13. Ukrainians use the metric system.
14. What kind of liquid is this?
15. There are many tons of ammunition in the warehouse.
16. How many centners of food do we have?
17. How large is that table?
18. A meter is a basic unit of measure of length.

СЛОВНИК - VOCABULARY

вага /х/

weight, scales

важити - зважити (Inf.)

to weigh

важу

важиш

важить

важимо

важите

важитьъ

важитися - зважитися (Inf.)

to weigh oneself

важуся

важмися

важкитися

важимося

важктеся

важжатися

грам /ч/

gram

грамм

довідуватися - довідатися (Inf.)

to find out

довідується довідається

довідуєшся довідаєшся

довідується довідається

довідуємося довідаємося

довідуєтесь довідаєтесь

довідуються довідається

забільшки

tall, big, large (in size)

кварт /ж/

quart

кварти

корисний, -а, -е, -і (Adj.)

useful, good, profitable, beneficial

користуватися - покористуватися (Inf.)

to make use of, to use, to utilize

користується

користуєшся

користується

користуємося

користуєтесь

користуються

метричний, -а, -е, -і (Adj.)

metric

нуль /ч/ нулі	zero
одиниця /ж/ одиниці	unit, unity, one
пінта /ж/ пінти	pint
практично (Adv)	practically, practical
рідина /ж/	liquid
система /ж/ системи	system
тонна /ж/ тонни	ton
унція /ж/ унції	ounce
фунт /ч/ фунти	pound
центнер /ч/ центнери	centner

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 77

DIALOGUE.

- A. /On what-kind sector of-front our troops done-began advance?/ A. In which sector of the front did our troops pass to the offensive?
- B. /Advance done-began-self on sector what her done-occupied tenth and twentieth divisions of-enemy./ B. An offensive has been started in the sector occupied by the enemy's 10th and 20th divisions.
- A. /When our troops done-occupied exit positions?/ A. When did our troops occupy the line of departure?
- B. /Our troops done-occupied exit positions in-night and done-began advance early in morning./ B. Our troops occupied the line of departure at night and started advancing early in the morning.
- A. /Whether our troops done-tore through enemy zone of-defense?/ A. Have our troops broken through the enemy zone of defense?
- B. /Yes. At tenth hour our regiment of-heavy (of)-tanks done-tore-through enemy zone of-defense./ B. Yes, at ten o'clock our heavy tank regiment broke through the enemy defense zone.
- A. /Who was-upholding our tanks?/ A. Who supported our tanks?
- B. /Motorized infantry./ B. The motorized infantry.
- A. /When infantry done-came-out into rear of-enemy?/ A. When did the infantry reach the rear?
- B. /At twelfth hour. After this we done-occupied several (of)-important heights./ B. At twelve o'clock. After that we occupied several important hills.
- A. /How enemy reacted onto acts of our of-troops?/ A. How did the enemy react to the activities of our troops?
- B. /Enemy done-began to-step-away./ B. The enemy began to withdraw.
- A. /What-kind were losses of-enemy?/ A. What were the enemy's losses?
- B. /Enemy had large losses./ B. The enemy suffered heavy losses.

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

- А. На якій дільниці фронту наші війська почали наступ?
- Б. Наступ почався на дільниці, що ті займали десята й двадцята дивізії ворога.
- А. Коли наші війська зайняли вихідні позиції?
- Б. Наші війська зайняли вихідні позиції вночі, а розпочали наступ рано вранці.
- А. Чи наші війська прорвали ворожу смугу оборони?
- Б. Так. О десятій годині наш полк важких танків прорвав ворожу смугу оборони.
- А. Хто підтримував наші танки?
- Б. Моторизвана піхота.
- А. Коли піхота вийшла в тил ворога?
- Б. О дванадцятій годині. Після цього ми зайняли декілька важливих височин.
- А. Як ворог реагував на дії наших військ?
- Б. Ворог почав відступати.
- А. Які були втрати ворога?
- Б. Ворог мав великі втрати.

- A. /How-many captured done-took our troops?/
- B. /Our troops done-took into captivity three thousands eight-(of)-hundreds of soldiers and of-officers./
- A. /What-kind trophies done-happened into our hands?/
- B. /Our troops done-took such trophies: hundred eleven (of)-guns, two-hundred six (of)-mine-throwers, hundred eighty four bullet-throwers, and near (of)-four (of)-thousands (of)-rifles./
- A. /And this all?/
- B. /No, not all. Into our hands done-happened five (of)-radio-stations and eighty (of)-trucks./
- A. /How-many (of)-tanks done-destroyed our troops?/
- B. /Our troops done-destroyed twenty-three tanks. Enemy done-left on field of-battle near (of)-thousand (of)-killed and (of)-done-wounded./
- A. How many prisoners did our troops take?
- B. Our troops captured 3800 officers and men.
- A. What enemy materiel did we capture?
- B. Our troops captured the following equipment: 111 guns, 206 mortars, 184 machine-guns, and close to 4000 rifles.
- A. Is that all of it?
- B. No, we also captured five radio-stations and 80 trucks.
- A. How many tanks did our troops destroy?
- B. Our troops destroyed 23 tanks. The enemy left nearly a thousand killed and wounded on the battlefield.

А. Скільки полоненіх узяли наші війська?

Б. Наши війська взяли в полон три тисячі вісімсот солдатів і офіцерів.

А. Які трофеї потрапили в наші руки?

Б. Наши війська взяли такі трофеї: сто одинадцять гармат, двісті шість мінометів, сто вісімдесят чотири кулемети й коло чотирьох тисяч гвинтівок.

А. І це все?

Б. Ні, не все. В наші руки потрапили п'ять радіостанцій і вісімдесят грузовиків.

А. Скільки танків знищили наши війська?

Б. Наши війська знищили двадцять три танки. Всіх залишив на полі бою коло тисячі вбитих і поранених.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par. I. Ordinal numbers.

A. Ordinal numbers have the same gender and case endings as adjectives:

	<u>Masculine</u>		<u>Feminine</u>	
N.	пéрший	студéнт	друга	студéнтка
G.	-ого	-а	-ой	-ки
D.	-ому	-у	-ий	-ци
A.	-ого	-а	-у	-ку
I.	-им	-ом	-ю	-кою
P. /на/	-ому	-ові	/на/	-ий
				-ци

Neuter

N.	четвéрте	мíсце
G.	четвéртого	мíсця
D.	четвéртому	мíсцю
A.	четвéрте	мíсце
I.	четвéртим	мíсцем
P. на/в/	четвéртому	мíсци

B. Only the last numeral of compound number is declined:

N.	сто сброк четвéртий солдáт
G.	сто сброк четвéртого солдáта
D.	сто сброк четвéртому солдáтові
A.	сто сброк четвéртого солдáта
I.	сто сброк четвéртим солдáтом
P.	на сто сброк четвéртому солдáтові

C. The declension of all ordinal numbers is similar. With the exception of третій all are declined like adjectives with hard endings. Третій is declined like a soft adj.

Declension of третій, третя, третє, треті.

	<u>Masculine</u>	<u>Feminine</u>	<u>Neuter</u>	<u>Plural</u>
N.	трéтій	трéтя	трéтє	трéті
G.	трéтъого	трéтъої	трéтъого	трéтъх
D.	трéтъому	трéтій	трéтъому	трéтъм
A.	трéтій трéтъого	трéтю	трéтє	трéті трéтъх
I.	трéтъм	трéтъю	трéтъм	трéтъми
P.	на/в/ трéтъому	трéтій	трéтъому	трéтъх

D. Though ordinal numbers have a singular and a plural they are mostly used in the singular.

двадцáтий чоловíк

- the 20th person

двохсóтий студéнт

- the 200th student

чотириста сімдесáт п'ятий

- the 475th Regiment.

полк

Par.2. F R A C T I O N S.

Nominative case

1/2 одна́ друга (полови́на)

1/3 одна́ трéтia (трети́на)

1/4 одна́ четвéрта (чверть)

1/5 одна́ п'ята

1/6 одна́ шóста

1/7 одна́ сьóма

1/8 одна́ восьма

- 1/9 одна́ дев'ята
 1/10 одна́ деся́та
 1/11 одна́ одинадцатыа
 1/12 одна́ дванадцатыа

 2/3 две́ трéтих
 3/4 три четвéртих
 4/5 чети́ри п'ятых
 5/9 п'ять дев'ятых

The numerator is a cardinal number in the nominative case (1 and 2 have feminine forms), but the denominator is an ordinal number in the nominative singular (feminine form if the numerator is 1, and in the genitive plural if the numerator is any other number).

- одна́ шеста (частíна)
 две́ шестих (частíни)
 три шестих (частíни)
 п'ять шестих (частíн)

etc.

Both the numerator and denominator have feminine forms, because they must agree with the word частíна (part) which is understood but as a rule neither written nor said.

- 1 1/3 одна́ (ци́ла) (i) одна́ трéтia
 2 1/5 две́ (ци́лих) (i) одна́ п'ята
 3 1/7 три (ци́лих) (i) одна́ съóма
 5 1/9 п'ять (ци́лих) (i) одна́ дев'ята
 7 2/3 сíм (ци́лих) (i) две́ трéтих
 10 5/6 дeсять (ци́лих) (i) п'ять шестих
 Either the word ци́ла or the conjunction i may be omitted, but never both.

Par. 3. Declension of fractions.

The numerator is declined like a cardinal number and the denominator - like an ordinal number. With all numerators (except 1) the denominator is in the plural. The noun following a fraction always remains in the genitive (singular or plural).

N.	четири	събміх	мѣтра
G.	четирибх	събміх	мѣтра
D.	четирибм	събмім	мѣтра
A.	четири	събміх	мѣтра
I.	четирма	събміми	мѣтра
P.	/на/	четирибх	събміх

N.	дві	п'ятіх	наших слухачів
G.	двох	п'ятіх	наших слухачів
D.	двом	п'ятим	наших слухачів
A.	дві	п'ятіх	наших слухачів
I.	двома	п'ятими	наших слухачів
P.	на/в/двох	п'ятіх	наших слухачів

Мій зріст п'ять футів,
дев'ять і п'ять восьмих
дюйма.

I am five feet nine
and five-eighths
inches tall.

Мой вага сто шістдесят
п'ять і дві п'ятіх
фунта.

I weigh one hundred
sixty-five and
two-fifths pounds.

- 0,1 (нуль цілих) одна́ деся́та
 0,01 (нуль цілих) одна́ сі́ста
 0,001 (нуль цілих) одна́ ти́сячна

 0,2 дві деся́тих
 0,03 три сі́стих
 0,004 чоти́ри ти́сячних

 0,5 п'я́ть деся́тих
 0,06 шість сі́стих
 0,07 сім ти́сячних

 1,2 одна́ ціла (i) дві деся́тих
 2,05 дві цілих (i) п'я́ть сі́стих
 3,025 три цілих (i) двадцять п'я́ть ти́сячних

(NOTE: In colloquial Ukrainian in compound decimal fractions the masculine form ци́лий is sometimes used.
 1,2 - один цілий (i) дві деся́тих)

NOTE that decimals are indicated by a comma rather than by a period.

Par.4. Expressions with collective numerals.

1.

Both of us - ми обе́с (ми оби́два - ми оби́дві)

both of you - ви обе́с (ви оби́два - ви оби́дві)

both of them - вони́ обе́с (вони́ оби́два - вони́ оби́дві)

Вони́ обе́с були́ там.

Both of them were there.

2. When such English phrases as "two of them" ("three of us", etc.) mean "two" (three, four, etc.) persons selected out of a larger number of persons, they are rendered in Ukrainian as follows:

two of us	-	двоє з нас
three of you	-	троє із вас
four of them	-	чотверо з них

also:

two of our students - двоє з наших студéнтів

three of our teachers - троє з наших вчителíв

If the phrases "two of us", "three of them", etc. do not indicate two, three, four persons selected out of a larger group, they are rendered in Ukrainian in the following way:

Нас було двоє.

There were two of us.
(We were two.)

Іх троє.

There are three of them.
(They are three.)

P A R T III.

HOMEWORK

I. NOTE: Translate into Ukrainian:

At midnight our troops occupied the line of departure and started advancing early in the morning. The offensive has started in the sector occupied by the enemy's fifteenth and twenty-fourth divisions. At eight o'clock our heavy tank regiment broke through the enemy defense line and reached (came out in) the enemy rear. The motorized infantry supported our tanks. After a short battle, the enemy began to withdraw and our troops occupied several important hills. The enemy suffered heavy losses. Our troops took four-thousand officers and men, and the following (such) trophies: 150 guns, three hundred and fifty machine-guns, one-hundred and seventeen mortars, and close to five thousand rifles. Besides that our troops also captured six radio stations and destroyed thirty-seven tanks and ninety trucks. On the battle field the enemy left hundreds of killed and wounded soldiers.

II: Write 10 sentences, using the following words and phrases:

1. Важливий.	6. Церква.
2. Вихідний день.	7. Хрест.
3. Вихідна позиція.	8. Жіночий одяг.
4. Відступив.	9. Коричневого кольору.
5. Peargус на.	10. Сірий кольор.

Translation and Conversation.

A.

В кінці липня 1944 року Жміринська дивізія червоної армії майже без боїв зайняла місто Рожнятів і вела наступ на міста Долина й Болехів. Ворог знищив мости й зіпсував дороги, підпалив заливничну станцію, електричну станцію, пошту, радіостанцію, млини та інші важливі будівлі. Воні ще горіли, коли ми переходили через місто. На порожніх вулицях німці залишили трофеї: гармати й танки, що їх розбила артилерія червоної армії. В канавах з боку доріг лежали вбиті й поранені німці й солдати червоної армії. За останню добу частини Жміринської дивізії пройшли в наступі 35 кілометрів. Воні зупинилися увечері й зайняли лінію оборони на захід від міста Рожнятів. Штаб дивізії знаходився в селі Надіїв, а позиції першої лінії оборони йшли трохи далі за селом біля лісу. Дві доби на фронті було досить тихо. Правда, десь далі в тилу на сході чомусь громіли гармати. Тільки пізніше ми довідалися, що там залишилися невеликі ворожі моторизовані частини, що прориваються на захід. Воні мали лише одну доробку, що йшла через Долину далі на Стрий. Але на цій дорозі були позиції Жміринської дивізії.

Рано вранці 31 липня німецька артилерія й міномети відкрили сильний вогонь. Снаряди добре влучали в ціль. Кілька з них упало навіть біля самого штабу. Вже горіли склади з харчами й набоями. Було ясно, що німецькі війська розпочали наступ, щоб підтримати свої частини, що прориваються зі сходу. Штабні офіцери

швидко спакували свої речі й від'їхали автами на Рожнятів. Видно було, як навпросте́ць чéрез поля до лісу відступали наші солдати. Вони кидали / лішили / зброю й убитих і поранених і рятували своє життé. Коли після бою ми зібралися на узліссі, з цілої дивізії залишилося лéдві три батальйони. Багато вбитих залишилося на полях бою, а ще бóльше потрапило в полон.

B.

Translate the following sentences:

1. That battle was on 29 July 1951.
2. Only one-third of all our soldiers have gathered here.
3. It's a very important matter.
4. They killed him.
5. How many killed are there in your company?
6. Do you know how many troops there are on that hill?
7. Our division has already occupied all those hills (heights) along the river.
8. I have a day off today.
9. When did the enemy withdraw from the front line?
10. Do you have enemies?
11. Can you tell me where the hostile troops are in this sector?
12. It's an enemy tank.
13. We had very heavy losses yesterday.
14. They destroyed two of our companies.
15. We'll have* to destroy them immediately.
16. Now every army has motorized troops.
17. Did the artillery support you in this battle?
18. How many prisoners did we take?

* Нам трéба буде...

19. How many enemy soldiers did you capture?
20. Help me! Our lieutenant is wounded.
21. I was captured on July 6, 1941.
22. Our troops broke through the enemy front early this morning.
23. How did they react?
24. Be careful! It's a military zone.
25. Among the captured equipment* there are guns, machine-guns and mortars.
26. How did you get here?
27. The Captain works at a radio station.
28. They sent our company to the rear.
29. Do you know where exactly the enemy built his line of defense?
30. Did you see both of them?

* Trophies.

СЛОВНИК - VOCABULARY

бій,/ч/
бої

battle, combat

важливий, -а, -е, -і (Adj.) important

вбітий, -а, -е, -і (Adj.) killed

вбітий /ч/
вбіті

killed

височина /ж/
височини

height, hill

вихідний, -а, -е, -і (Adj.) going out
вихідна позиція line of departure
вихідний день day off

відступати - відступити (Inf.) to withdraw,
відступаю відступлю to retreat
відступаєш відступиш
відступаєш відступить
відступаємо відступимо
відступаєте відступите
відступають відступлять

ворог /ч/
вороги

enemy

ворохий, -а, -е, -і (Adj.) enemy

втрата /ж/
втрати

loss

дільниця /ж/
дільниці

sector, section, part

дільниця фронту

sector of the front

знишувати - зништи (Inf.)	to destroy
знишую	зништу
знишуюш	зништиш
знишувє	знищить
знишувємо	знищимо
знишусте	знищите
знишують	знищать

моторизований, -а, -е, -і (Adj.) motorized

наступ /ч/	
наступи	offensive, attack, advance

оборона /ж/	defense
-------------	---------

підтримувати - підтримати (Inf.)	to support
підтримую	підтримаю
підтримуеш	підтримаеш
підтримує	підтримає
підтримуємо	підтримаємо
підтримуєте	підтримаєте
підтримують	підтримають

позиція /ж/	position
позиції	

полонений, -а, -е, -і (Adj.) captured

полонений /ч/	captive, POW
полонені	

полон /ч/	captivity
-----------	-----------

поранений, -а, -е, -і (Adj.) wounded

поранений /ч/	wounded
поранені	

потрапляти - потрапити (Inf.)	to end up some place, (to happen, to get)
потраплюю потраплю	
потрапляєш потрапиш	
потрапляє потрапить	
потрапляємо потрапимо	
потрапляєте потрапите	
потрапляють потраплять	
проривати - прорвати (Inf.)	to break through
прориваю прорву	
прориваєш прорвеш	
прориває прорвє	
прориваємо прорвемо	
прориваєте прорвете	
проривають прорвуть	
радіостанція /ж/ радіостанції	radio station
реагувати - зареагувати (Inf.)	to react
реагую зареагую	
реагуєш зареагуєш	
реагує зареагує	
реагуємо зареагуємо	
реагуєте зареагуєте	
реагують зареагують	
смуга /ж/ смуги	belt, strip, zone
тил /ч/	rear
трофей (pl.)	trophy, captured equipment
Взяти в полон -	take prisoner
Моторизвана піхота -	motorized infantry
Поле бою -	battle field
Смуга оборони -	zone of defense, defense zone

U K R A I N I A N

Basic Course

Lesson 78

P A R T . I.

DIALOGUE

- A. /Whether your watch goes punctually?/
B. /On pity, no. Earlier was-falling-back and now hastens./
A. /On how-much he hastens now?/
B. /I think (of)-minutes on five-six./
A. /Whether your watch has second arrow?/
B. /Has. Whether can I to-stand own watch by yours?/
A. /Request. Now punctually quarter on second./
B. /Right-here look! And my shows half on second./
A. /Lead-over hands. Whether you often wind-up own watch?/
B. /Once on two days./
A. /Of-what-kind of-mark your watch?/
B. /My watch (of)-council (of)-Soviet produce (production). And yours?/
A. /My-Swiss. Real "Omega"./
B. /Already twenty (of)-minutes on second. To-me period (time) to-be-walking./
A. Is your watch right?
B. No, unfortunately it isn't. It used to be slow and now it's fast.
A. How much ahead of time is it?
B. I believe about five or six minutes.
A. Does your watch have a second hand?
B. Yes, it does. May I set my watch by yours?
A. Yes, please. Right now it's exactly quarter past one.
B. You don't say! And mine shows half past one.
A. Move the hands. Do you wind your watch very often?
B. Every other day.
A. What make is your watch?
B. My watch is a Soviet make. How about yours?
A. Mine is a Swiss watch. A genuine "Omega".
B. Well, it's twenty past one already. It's time for me to go.

ЧАСТИНА І.

ДІАЛОГ.

- А. Чи ваш годинник іде точно?
- Б. На жаль, ні. Раніше відставав, а тепер поспішає.
- А. На скільки він поспішає зараз?
- Б. Я думаю, хвилин на п'ять-шість.
- А. Чи ваш годинник має секундну стрілку?
- Б. Має. Чи можу я поставити свій годинник за вашим?
- А. Пробшу. Зараз точно чверть на другу.
- Б. От бачите! А мій покажує пів на другу.
- А. Переведіть стрілки. Чи ви часто заводите свій годинник?
- Б. Раз на два дні.
- А. Які марки ваш годинник?
- Б. Мій годинник радянського (советського) виробу (виробництва). А ваш?
- А. Мій - швейцарський. Справжня "Омега".
- Б. Вже двадцять хвилин на другу. Мені пора (час) йти.
- А. Куди ви зібралися?

- A. /Whither you done-collected-self?/ A. Where are you heading for?
- B. /Am-going to physician Komar.
He receives today from sec-
ond to fifth (hour). B. I'm going to Doctor Komar's.
His office hours today are
from two to five.
- A. /And what with you?/ A. What's the matter with you?
- B. /Yesterday in-evening I done
felt that sick, and already
at-midnight to-me done-be-
come very bad./ B. I felt bad last night, and
around mid-night I was
really sick.
- A. /Must-be you done-ate something
not-good./ A. You must have eaten something
bad.
- B. /Think, that matter was not
in stomach, but in heart.
Truth, on dawn to-me became
better (some-better)./ B. I think the trouble isn't
the stomach but the heart.
Actually towards sunrise
I felt better.
- A. /At which hour now lights (sees-
out)?/ A. And when does the sun rise
right now?
- B. /At half on fourth./ B. At half past three.
- A. /Dawn for me not exists. I in
this time always sleep./ A. Dawn doesn't exist for me. I'm
always asleep at that time.
- B. /I get-up early. And right
here my spouse sometimes
gets-up from bed at midday./ B. I get up early. But
my wife sometimes
doesn't get up till
noon.
- A. /Well, this already excessive. I
also love to-sleep long-time, but
mid-night always finds-in me in
bed, and mid-day (half-day) -on
feet./ A. Well, that's too much. I also
like to sleep late, but mid-
night always finds me in bed and
I'm always on my feet at noon.
- B. /Over-look, but I must to-be-
walking. Already by ten (of)-
minutes second. Over ten min-
utes physician will-have-begun
reception./ B. Excuse me, but I have to go.
It's already ten to two.
The doctor will start seeing
patients in ten minutes.
- A. /Be healthy./ A. Good-by.
- B. /Onto all good./ B. Best of everything.

В. Йду до лікаря Комаря. Він приймає сьогодні від (з) другої до п'ятої (години).

А. А що з вами?

Б. Учора ввечері я відчув, що хворий, а вже опівночі мені стало дуже погано.

А. Мабуть ви з'яли щось недобре.

Б. Думаю, що справа була не в плунку, а в серці. Правда, на світанку мені стало ліпше (краще).

А. О котрій годині тепер світає (розвиднається)?

Б. О-пів на четверту.

А. Світанок для мене не існує. Я в цей час завжди сплю.

Б. Я встаю рано. А от моя дружина николи встає з ліжка опівдні.

А. Ну, це вже занадто. Я також люблю спати довго, але північ завжди застає мене в ліжку, а південь (південь) - на ногах.

Б. Вибачте, але я мушийти. Вже за десять хвилин друга. Через десять хвилин лікар почне приймання.

А. Бувайте здорові.

Б. На все добре.

P A R T II.

GRAMMAR.

Par.1. Time of day or night.

The Ukrainian question котра година? (What time is it?) is answered in the following way:

A. Time on the hour is indicated by an ordinal plus the word година (plus дня, ночі, ранку, or вечора).

Зараз перша (друга, третя, 1:00 (2:00, 3:00, 4:00, 5:00)
четверта, п'ята) година дня. P.M.

Зараз шоста (сьома, восьма, 6:00 (7:00, 8:00, 9:00, 10:00)
дев'ята) година вечора. P.M.

Зараз одинадцята (два- 11:00, (12:00) P.M.
надцята) година ночі.

Зараз п'ята (друга, третя) 1:00 (2:00, 3:00) A.M.
година ночі.

Зараз четвірта (п'ята... 4:00 (5:00...10:00) A.M.
десята) година ранку.

Зараз одинадцята (два- 11:00 (12:00) A.M.
надцята) година дня.

B. From one minute till half past the hour the number of minutes (or чверть for "quarter" and пів for "half") + the preposition на plus the accusative case of the ordinal indicating the next following hour are used:

(Зараз) чверть на It's quarter past twelve.
піршу. (Right now quarter on first.)

(Зараз) пів на третю. Half past two.

(Note that the word пів is written separately.)

(Зараз) п'ята (шість... Five (six...twenty nine)
двадцять дев'ята) хвилин past twelve.
на піршу.

NOTE that the word хвилин may be omitted.

П'ять на шосту.

Five past five.

C. From 29 till 1 minute to the whole hour the construction за + the accusative case of the number of minutes (ог чверть for "quarter") and the nominative of the ordinal indicating the hour are used.

За двадцять дів'яте
(хвилин) перша.

Twenty-nine minutes to one.

За двадцять (хвилин)
третя.

Twenty minutes to three.

За чверть десята.

Quarter to ten.

За три (хвилини)
дванадцята.

Three minutes to twelve.

Par.2. Certain constructions with the preposition о, etc.

The questions коли?, о якотрій годині? are answered by constructions using the preposition о.

О чверть на першу.

Quarter after twelve.

О пів на першу.

Half past twelve.

О першій (другій...
дванадцятій) годині.

At one (two...twelve)
o'clock.

However if minutes are involved in the answer, the constructions with за or на are used.

Обід починається за
двадцять друга.

Dinner started at 1:40 P.M.

Вечірня починяється
двадцять п'ять на шосту.

Supper started at 5:25 P.M.

Par.3. Official expressions of time.

The army, railroad lines and certain other official establishments usually use the 24-hour clock system and express time in the following way:

Зараз п'ята (година) The time is 0120. (1:20)
двадцять (хвилин).

Поїзд приходить о The train arrives at 1310.
тринадцятій десять. (13:10)

Зараз десята двадцять. It's 1020. (10:20)

Лекція починається о The lesson begins at 0410.
четвіртій десять. (4:10)

Зараз двадцята (година) The time is 2005. (20:05)
п'ять (хвилин).

P A R T III.

HOMEWORK.

I. Translate into Ukrainian:

My grandfather liked to tell us that we couldn't buy cheap things because we were poor people. I was a young boy then and couldn't understand that my grandfather was absolutely right. Only now it has become clear to me. I'll tell you why. A month ago I decided to buy a watch. I couldn't be without a watch because I didn't want to be late all the time. You know yourself that a new watch costs a lot of money. I forgot my grandfather's words and decided to buy an old watch. I went to the market place and started to look for a watch. In a few minutes I saw a man who was selling a pocket* watch. I asked him how much that watch cost, and he told me that the watch costs three hundred karbovanets. I wanted to buy a wrist** watch, but the price of the pocket watch was so low that I decided to buy it. I paid him and went home. The next day I noticed that my watch was two hours behind. I moved the hands, but the next day the watch was three hours ahead. I was moving the hands every day all week long, and this morning I saw that my watch wasn't working at all. My neighbor knows how to repair watches. I went to see him immediately. I showed my watch to him and asked what should I do with

* кишенъковий

** ручний

it. He opened the watch, looked inside, and said, "Go to the seashore and throw it into the water as far as you can." And now I'll tell you something, but, please, don't tell it to anybody. My watch was a Soviet make. Now you understand why it kept time so poorly.

II. Replace the English words with Ukrainian:

1. Зараз
2. Мій годинник показує
3. Ваш годинник зупинився о
4. Мені треба йти. Вже
5. Котра година?
6. Я піду туди о

III. Write ten sentences, using the following words and phrases:

1. збираюся 2. існувати 3. пора 4. опівдні
5. опівночі 6. приймає від до
7. на світанку 8. світас 9. сірце 10. стрілка

Translation and Conversation.A.

Артём Дібрóва прожив без годинника 43 рóки. Він був пéвен, що без цієї рéчі можна існувати й далі. Скажіть, будь лáска, для чого Йому був потрібний годинник, коли великий годинник міської пожéжної комáнди безперебíйно показував точний час? Вночí цей же годинник щогодини дзвонів і його дзвін було чути нáвіть далéко за містом. Крім цього, Артём любíв повторювати фáзу про те, що люди, які мають щáстя, не повíнні мати годинника. А щáстя Артéма Дібрóви було дуже прóсте: вже 25 рóків він працювáв за одним столом у одній контóрі, їх завжди в одній Ідалýні, мав одну кімнатку. Прáвда, ця кімнатá була бóльше подíбна на кладову зі старими речáми, але він нíколи не приймáв гостéй і сам нí в кóго не бувáв. На Його нещáстя * в ту контóру прийняли на прáцю нову секретárку. Вона була вже не моло-дá, але ще досить цíкава жíнка. Відрáзу ж вона завела в контóрі новí порýдки. ** Тí міцну рóку шvídko відчúли всí робітни-кí, а спеціáльно Артém Díbróva, що не мав тíльки одного щáстя-дружини й родíни. Почалóся з тóго, що Артém мусíв купíти собí новíй костýм, новíй капелóх і плащ, потíм новí краваткí і нарéштí... годинник. Закíнчiloся ж це тím, що пáнна Олéна стáла пáні Díbróvoю і новí порýдки прийшли такóж до кíмнати Артéма.

Годинник, що Його купíв Артém, був радínsкого виробництва. На жаль, годинник мав уже старíй механíзм, алé, головне, коштувáв

* на щáстя = fortunately, luckily
на нещáстя = unfortunately, unluckily

** завести новíй порядок = to introduce a new order

дем'яно. Продавець сказав, що цей годинник зовсім певно буде йти
ще й після смерті Артема. Перший місяць після весілля він
і спрівідійшов добре, але потім щось зіпсувається. Спочатку він
почав відставати. Артем перевідив стрілки і все було гарячо.
Але потім розбілося скло і зламалася секундна стрілка. А через
декілька днів того годинника вже не можна було й заводити.

Артем пішов до продавця. "Пам'ятайте, я недавно купив у вас цей
годинник. Ви казали, що він буде йти ще й після моєї смерті,
а подивітесь тепер на нього!..." Продавець подивився спочатку
на Артема, а потім на годинник і сказав: "Я вас ледве впізнав.
Що сталося з вами? Коли я продавав вам цей годинник, ви спрівіді
виглядали, як перед смертю." - "Я одружився, але це не має зна-
чення...Що мені робити з цим годинником?".."Можу порадити
тільки одне: купити новий швейцарський годинник марки "Омега",
а цей подарувати своїй дружині."

B.

Translate the following sentences:

1. They stopped the entire production.
2. I feel that they will never come back.
3. They cannot exist on that money.
4. You cannot exist without food.
5. The weather is getting better.
6. What are you doing at noon tomorrow?
7. We remained in the club until mid-night.
8. I think they transferred him to the 38th Regiment.
9. It's quarter to ten now. I think it's time for me
to go home.

10. Did they accept you in the artillery?
11. Did you see any Soviet soldiers here?
12. I saw many Soviet soldiers in the forest, beyond the river.
13. When the dawn was breaking, I left for the headquarters.
14. In December, daylight comes at fifteen minutes to seven.
15. Two hours, twenty-five minutes and fourty-five seconds.
16. My wife has heart trouble (has a sick heart).
17. Do you like Swiss cheese?
18. I have a stomach ache.
19. He has a sick stomach.
20. Where were you at mid-night?
21. It is half past four now.
22. We'll retreat tommorrow at four-fifteen A. M.
23. In the Soviet army a soldier receives eight hundred grams of bread daily.

P A R T V

INTERPRETING

1. What's your name?
2. Я - Федір Іванович Квітка.
1. When were you born?
2. Я народився д'ятацьятого квітня, тисяча дев'яносто двадцять п'ятоого року.
1. Where were you born?
2. В Чигирині.
1. What's your rank?
2. Старшина.
1. When did you join the army?
2. Менé взяли в армію ще перед війною.
1. How many soldiers did you have before the battle?
2. Я точно не знаю. Думаю, що ми мали цілу дивізію.
1. Do you remember when the battle started?
2. Вій почався о четвертій годині ранку.
1. Where were you at that time?
2. В моїй роті.
1. Was your company on the defense at that time?
2. Ні, мої роти готувалася до наступу.
1. Where was your line of departure?
2. Вихідна позиція моєї роти була на узліссі.
1. For how long was your Division in battle against the enemy?
2. Я точно не знаю.
1. Why?
2. Тому, що я потрапив у полон.

1. When were you captured?
 2. Вранці, приблизно о шостій годині.
1. How did it happen?
 2. Моя рота не могла довго наступати. Ворожа лінія оборони була дуже міцна й ми не могли її прорвати.
1. Did you fall back immediately?
 2. Ні. Ми зайняли лінію оборони.
1. For how long did you stay on the defensive?
 2. Недовго. Приблизно півгодини.
1. And what happened later?
 2. Пізніше ми мусили відступати.
1. And then you were captured...
 2. Так, тоді мені взяли в полон.
1. Tell me, what losses did your Division suffer?
 2. Я точно не знаю, але думаю, що дивізія втратила одні третій або одні четверти частину вбитими й пораненими.
1. Were the material losses high also?
 2. Я думаю, що так. Наша дивізія втратила майже все, що мала.
1. How do you know this?
 2. Я знаю про це тому, що ми відступали так швидко, що нічого не могли взяти з собою.
1. What happened to the Commanding Officer and to the Chief of Staff of your Division?
 2. Я не знаю.
1. And do you know what happened to the Commanding Officer and to the Chief of Staff of your Regiment?
 2. Я тільки знаю, що штаб полку стояв у лісі, в тилу, але, що сталося з командиром полку й з начальником штабу, я не знаю.

СЛОВНИК - VOCABULARY

ви́ріб /ч/
ви́роби production, produce

ви́робни́цтво /с/ production, manufacturing

відстáва́ти -	відстáти (Inf.)	to fall back,
відстáю	відстáну	to fall behind.
відстáш	відстáнеш	to lag
відстáе	відстáне	
відстáемо	відстáнемо	
відстáєте	відстáнете	
відстáйть	відстáнуть	

відчува́ти -	відчу́ти (Inf.)	to feel, to sense
відчува́ю	відчу́ю	
відчува́ш	відчу́ш	
відчува́є	відчу́є	
відчува́ємо	відчу́ємо	
відчува́єте	відчу́єте	
відчува́ють	відчу́ють	

завóдити -	завестí (Inf.)	to wind up, to start,
завóджу	заведú	to lead some place
завóдиш	заведéш	
завóдить	заведé	
завóдимо	заведемо	
завóдите	заведете	
завóдя́ть	заведутъ	

збира́тися -	зібра́тися (Inf.)	to intend to
збира́юся	зберу́ся	to get ready to
збира́ешся	збере́шся	to gather
збира́еться	збере́ться	
збира́емсяся	зберемо́ся	
збира́етесься	зберето́ся	
збира́ютсяся	зберу́ться	

існува́ти	(Inf.)	to exist
існу́ю		
існу́еш		
існу́є		
існу́ємо		
існу́єте		
існу́ють		

краще better

марка /х/		stamp, brand, mark
опівдні	(Adv.)	at noon
опівночі	(Adv.)	at midnight
переводити - перевести (Inf.)		to transfer,to shift,
переводжу переведу		to take across,to move
переводиш переведеш		
переводить переведе		
переводимо переведемо		
переводите переведете		
переводять переведуть		
південь /ч/		noon, south
північ /х/		midnight, north
побудень /ч/		noon
пора /х/		time (to), period
приймати - прийняти (Inf.)		to accept, to receive
приймаю прийму		
приймаш приймеш		
приймає прийме		
приймаємо приймемо		
приймаете приймете		
приймають приймуть		
приймання /с/		reception
радянський, -а, -е, -і (Adj.)		soviet
розвиднітися - розвиднитися (Inf.)		to get light
розвидніється розвидниться		
світанок /ч/		dawn, sunrise
світанки		
світати (Inf.)		to get light
світає (3rd pers.Sing.)		
секунда /х/		second
секунди		

секундний, -а, -е, -и (Adj.)	second
серце /с/	heart
серця	
советський, -а, -е, -и (Adj.)	soviet
стрілка /ж/	arrow, hand
стрілки	
швейцарський, -а, -е, -и (Adj.)	Swiss
шлунок /у/	stomach
шлунки	

PB 7200-5-SB
750-31T

ARMY - ALS - PM, CAL 1 F- 55- 50- 92

